

BELEIDSPLAN
WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING
GEMEENTELIJK GEZONDHEIDSBELEID
2007-2011

“Alle mensen tellen mee”

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
Versie: definitief	<i>10</i>	Gemeente Menterwolde

Inhoudsopgave

1	INLEIDING.....	3
1.1	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid	3
1.2	Huidige stand van zaken WMO.....	4
1.3	Wat is de kern van de WMO	5
1.4	De WMO heeft lokaal al een goede basis	5
1.5	De prestatievelden ingevuld	7
1.6	De WMO wordt door landelijke afspraken ingekaderd.....	8
2	GAAT ER WEL WAT VERANDEREN MET DE KOMST VAN DE WMO?.....	8
3	CONCRETERE INVULLING VAN DE PRESTATIEVELDEN	8
3.1	Prestatieveld 1. Leefbaarheid en sociale samenhang.....	8
3.2	Prestatieveld 2. Preventieve ondersteuning jeugd en ouders.....	11
3.3	Prestatieveld 3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning	13
3.4	Prestatieveld 4. Ondersteuning mantelzorg en vrijwilligerswerk	16
3.5	Prestatieveld 5. Bevorderen Maatschappelijke deelname	17
3.6	Prestatieveld 6. Individuele voorzieningen.....	19
3.7	Prestatieveld 7. Maatschappelijke opvang	21
3.8	Prestatieveld 8. OGGz.....	22
3.9	Prestatieveld 9. Verslavingszorg.....	23
3.10	Prestatieveld 10. Wonen met zorg.....	25
4	BURGERPARTICIPATIE / CLIËNTENPARTICIPATIE	27
5	WMO EN FINANCIËN	28
5.1	Inleiding	28
5.2	De begrotingsposten	29

1 INLEIDING

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) is van kracht sinds 1 januari 2007. Vanwege de tijdsdruk heeft de gemeente in 2006 eerst de huishoudelijke ondersteuning en de bijbehorende verordening individuele voorzieningen geregeld. Tegelijkertijd is met de gemeenteraad afgesproken om in 2007 het eerste vierjarige beleidsplan WMO 2007-2011 vast te stellen. Het beleid WMO is leidend voor de bijbehorende verordening voorzieningen, het financieel besluit en de beleidsregels (verstrekkingenboek). Indien nodig worden de zaken die om wat voor reden dan ook al zijn ingezet, aangepast aan het nieuw beleid.

De gemeente Menterwolde is van mening dat nauwe samenwerking met de gemeenten Veendam en Pekela een meerwaarde heeft voor de burgers. Het beleid WMO wordt om die reden zoveel mogelijk afgestemd met de beide buurgemeenten.

“Zoveel mogelijk” omdat gemeenten nu eenmaal niet identiek zijn en er dus ook verschillen mogen of zelfs moeten zijn.

Er worden ook eisen aan het beleidsplan gesteld door het rijk. Deze eisen staan in artikel 3 van de WMO en betreffen:

- De gemeenteraad stelt het beleid vast dat richting geeft aan de beslissingen van het college inzake de maatschappelijke ondersteuning (het beleidsplan).
- Het beleid wordt ten hoogste voor vier jaar vastgesteld en kan tussentijds gewijzigd worden (2007-2011).
- Het beleid bevat de hoofdzaken maar gaat in ieder geval in op:
  - de doelstellingen per prestatieveld;
  - hoe en met welke acties het beleid wordt uitgevoerd;
  - welke resultaten behaald moeten worden;
  - welke maatregelen de gemeente neemt om kwaliteit te borgen;
  - welke maatregelen de gemeente neemt om keuzevrijheid te bieden in de prestatievelden 2, 5 en 6;
  - op welke wijze de gemeente zich heeft vergewist van de behoeften van kleine doelgroepen.

De noodzakelijk te benoemen onderdelen komen per prestatieveld terug in hoofdstuk 3.

1.1 Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid

Op grond van de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) is de gemeente verplicht elke vier jaar een gezondheidsnota te schrijven.

De eerste nota Lokaal Gezondheidsbeleid, met de welluidende titel ‘helpt een kruidnagel tegen kiespijn’, is alweer enige tijd geleden vastgesteld en betreft de periode december 2003 tot december 2007. Er moet dus een nieuwe nota Lokaal Gezondheidsbeleid worden vastgesteld.

Veel gemeenten ‘worstelen’ met de vraag of zij nog een aparte nota gezondheidsbeleid willen vaststellen of dat zij het lokale gezondheidsbeleid integreren in het WMO-beleidsplan. De gemeente Menterwolde heeft gekozen voor het laatste. De prioriteiten van het lokale gezondheidsbeleid worden verwerkt en geïntegreerd in de nota WMO.

Lokaal gezondheidsbeleid integreren in de WMO.

De keuze van de gemeente om het lokale gezondheidsbeleid te integreren in haar beleidsnota WMO is gebaseerd op de volgende argumenten:

- Het overstijgend doel is het bevorderen van de kwaliteit van leven van burgers, zoals dat o.a. in de Grondwet en de Gemeentewet is vastgelegd. Deze wetten schrijven geen concrete taken of activiteiten voor, maar leggen de gemeente een meer morele plicht op zich te bemoeien met de ‘gezondheid’ van de bevolking.

- De Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning geven de gemeente, naast de bovengenoemde algemene verantwoordelijkheid, nu ook een duidelijke uitvoerende rol.
- De uitgangspunten van gezondheidsbeleid en maatschappelijke ondersteuning zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Zo versterken 'zelfredzaamheid' en 'meedoen' (tweekernbegrippen in de WMO) de gezondheid van burgers. En andersom: een gezond leven is een voorwaarde om zichzelf te kunnen redden en te kunnen participeren in de lokale samenleving.
- De WCPV en de WMO hebben diverse raakvlakken met elkaar en zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De WCPV begeeft zich vooral op het gebied van de collectieve preventie en heeft ten doel de gezondheid van burgers te bevorderen en te beschermen. De WMO heeft vooral ten doel burgers met een fysieke, sociale of psychische beperking te laten deelnemen aan de samenleving. Nu is het zo dat mensen die participeren in de maatschappij zich gezonder voelen. Andersom maakt een goede gezondheid in zowel fysiek als in sociaal psychisch opzicht deelname aan de maatschappij weer mogelijk.
- Binnen de WMO is tot nu toe veel aandacht besteed aan de zichtbare individuele voorzieningen. Er is echter veel gezondheidswinst te behalen wanneer met preventieve maatregelen vroeg in het (ziekte-)proces wordt ingegrepen.
- Er zijn duidelijke inhoudelijke raakvlakken tussen de twee wetten. Voorbeelden daarvan zijn:
  - de relatie tussen het prestatieveld 1. "leefbaarheid en sociale samenhang" en de aanpak van mogelijke gezondheidsachterstanden.
  - de relatie tussen "preventieve ondersteuning jeugd en ouders" (prestatieveld 2 van de WMO) en de wettelijke taak in de Jeugdgezondheidszorg (WCPV). Het verder ontwikkelen van het integrale jeugdbeleid en de toekomstige centra voor Jeugd en Gezin gaan in deze relatie ook een rol spelen.
  - de relatie tussen "het geven van info, advies en ondersteuning" (prestatieveld 3 van de WMO) en de uitvoering van de collectieve preventie (WCPV).
  - de relatie tussen "bevorderen maatschappelijk deelname" (prestatieveld 5 van de WMO) en projecten voor kwetsbare groepen.
  - De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz) die per 1 januari 2007 is overgegaan van de WCPV naar de WMO.
- Het voornemen om steeds meer integraal te gaan werken krijgt door de integratie van de twee wetten in één beleidsnota zowel inhoudelijk als uitvoerend meer 'handen en voeten'.

1.2 Huidige stand van zaken WMO

In maart 2007 heeft staatssecretaris mw. Bussemaker, de eerste voortgangsrapportage over de WMO naar de Tweede Kamer gestuurd. De staatssecretaris laat weten tevreden te zijn over de manier waarop de gemeenten de WMO uitvoeren. Ondanks de vervuilde bestanden die de gemeenten kregen van de zorgkantoren zijn er nauwelijks burgers tussen wal en schip gevallen. In de gemeenten Menterwolde, Pekela en Veendam is geen enkele vrager verstoken gebleven van huishoudelijke ondersteuning.

De staatssecretaris besteedt in haar rapportage veel aandacht aan de aanbesteding van huishoudelijke ondersteuning. Ook daar is zij overwegend positief over. Gemeenten die bij de aanbesteding tarieven onder de kostprijs hebben afgesproken zullen door de staatssecretaris daarop worden aangesproken. De gemeenten Menterwolde, Pekela en Veendam hebben met het zogenaamde "Zeeuwse model" uitdrukkelijk gekozen voor kwaliteit en voor zo weinig mogelijk onrust voor de burgers.

Onder de AWBZ werden in de gemeenten Menterwolde, Pekela en Veendam vrijwel geen alfahulpen ingezet. Bij de nieuwe indicaties en herindicaties wordt in veel gevallen geconstateerd dat de betrokken burger zelf nog prima in staat is aan te geven wat er in haar/zijn huishouding moet gebeuren. In dat geval is HV1 ondersteuning voldoende en geeft de gemeente dat ook aan in de indicatie. Meestal zet de thuiszorgorganisatie dan een alfahulp in.

Al met al is de overgang van de AWBZ naar de WMO dus goed verlopen. En dat is een prestatie waar de gemeenten en alle burgers en instellingen die daarbij betrokken zijn geweest, trots op mogen zijn. Maar nu verder. De WMO is meer dan een stukje AWBZ dat met ingang van 2007 wordt uitgevoerd door de gemeenten.

1.3 Wat is de kern van de WMO

De WMO is een participatiewet. De WMO gaat over "meedoen". De WMO wil bevorderen dat álle burgers kunnen meedoen en zich betrokken voelen bij hun gemeente, dorp, wijk en straat.

Veel burgers ondervinden geen problemen met het meedoen en hebben de gemeenschap veel te bieden in de vorm van vrijwilligerswerk. De WMO stimuleert en faciliteert actief burgerschap.

Anderen nemen een groot deel van de zorg voor familie of partner op zich. De WMO herkent, erkent en ondersteunt mantelzorgers.

Sommige burgers ondervinden wél problemen met het meedoen. Vanwege een slechte psychische gezondheid, dakloosheid, eenzaamheid of bijvoorbeeld een zeer onveilige situatie thuis. De WMO zoekt deze burgers op en biedt mogelijkheden om de aansluiting met de maatschappij terug te vinden.

Veel oudere burgers en burgers met een handicap willen graag thuis blijven wonen en sociale contacten (blijven) onderhouden. Dan gaat de WMO vooral over algemene of individuele voorzieningen die dat mogelijk maken. Zodat de beperkingen van de burger gecompenseerd worden en hij/zij ondanks zijn/haar beperkingen toch "mee kan blijven doen".

Al die burgers vormen samen een gemeenschap die in hoge mate zelfredzaam is. Dit heet ook wel een Civil Society. Vanuit het verantwoordelijkheidsgevoel en de betrokkenheid geven deze zelf vorm aan de gemeenschap. Burgers in die gemeenschap lossen in eerste instantie zelf en met elkaar hun problemen op. Pas in laatste instantie komt de overheid in beeld. Sommige gemeenschappen (wijken of dorpen) hebben een surplus aan burgers die problemen hebben met het meedoen. De zelfredzaamheid neemt af. In die situaties zal de gemeente meer naar voren treden en met behulp van onder andere de WMO, de zelfredzaamheid van de gemeenschap moeten verbeteren.

De kern van de WMO is de zekerheid dat burgers met beperkingen die ondanks hulp en algemene voorzieningen, niet mee kunnen doen, kunnen rekenen op individuele voorzieningen.

1.4 De WMO heeft lokaal al een goede basis

De WMO begint niet op nul. De gemeente stelt meedoen al lang centraal. Op vele prestatievelden van de WMO is al beleid geformuleerd.

De WMO is een landelijke participatiewet. Maar de WMO moet ingekleurd worden met datgene wat de gemeente belangrijk vindt op het terrein van meedoen en participeren.

1.4.1 Het collegeprogramma

In het huidige *collegeprogramma* zijn al doelstellingen geformuleerd die voor dit WMO-plan van belang zijn. Hieronder wordt een aantal genoemd:

Algemeen Bestuur

Om de burger meer bij zijn eigen woon- en leefklimaat te betrekken zal in alle dorpen het wijk- en buurtbeheer worden bevorderd.

Versterking en uitbreiding wijk- en buurtbeheer

De inwoner kan het beste een oordeel geven over zijn eigen woon- en leefomgeving. De gemeente heeft een initiërende en stimulerende taak om het wijk- en buurtbeheer inhoud te geven.

Steunpunten

Bij de steunpunten gaat het om 'noaberhulp' in de meest brede zin van het woord. De steunpunten zijn vooruitgeschoven aanspreekpunten van de gemeente. De informatie- en adviespunten in de Steunpunten kunnen ook een rol vervullen als WMO voorportaal waarin de mantelzorg een nadrukkelijke rol zal krijgen.

Voorlichting

De steunpunten zullen een actieve rol kunnen vervullen door hier een algemeen informatie en adviesfunctie aan toe te voegen. De gemeentelijke producten en diensten (AMW, WMO, WWB Seniorenvoorlichting, aangifte en meldingen etc.) zullen hierdoor laagdrempelig en bereikbaar zijn voor burgers.

Ouderenbeleid

Wij willen seniorenvoorlichting invoeren als onderdeel van een advies- en informatiepunt.

Jeugd

Middelen om het jeugd en jongerenwerk te initiëren en beleidsmatig te ondersteunen is een taak van de gemeente, waarvan de uitvoering ligt bij SWM.

Het instellen van een jeugdraad of andere vormen van overleg, kan een bijdrage leveren om te inventariseren welk gemeentelijk beleid gewenst is voor jongeren en hoe zij daar een rol in kunnen vervullen.

WMO

De uitvoering moet als uitgangspunt hebben maatwerk en een sluitend netwerk rond alle zorg thuis, waar de eigen verantwoordelijkheid op basis van de wet uitgangspunt is. De voorzieningen die vanuit de Wvg zullen overgaan naar de WMO zullen integraal worden opgenomen in de WMO voorzover de wet dit toelaat. Voorzieningen zullen naar draagkracht worden verstrekt. De medezeggenschap van de doelgroepen (waaronder mantelzorgers), zal in overleg met de belanghebbenden worden geregeld.

De cliënt heeft op grond van de WMO de keus tussen zorg in natura of een PGB, waarbij de financiële tegemoetkoming middels een PGB gelijk is aan de hoogte van de verstrekking in natura.

1.4.2 Beleidsdocumenten WMO

Naast de uitgangspunten die zijn genoemd in het collegeprogramma zijn door de gemeenteraad en het college van b. en w. al richtinggevende documenten vastgesteld. Het gaat hier om:

1. Startnotitie (College 20 september 2005, raadscommissie 3 oktober)
2. Kadernotitie (Raad 21 september 2006)
3. Verordening (Raad 21 september 2006)
4. Beleidsregels (College 19 december 2006)
5. Financieel besluit (College 19 december 2006)
6. Diverse uitvoeringsdocumenten

Een aantal algemene richtinggevende uitgangspunten uit deze vastgestelde documenten die ook voor deze brede beleidsnota WMO 2007-2011 van belang zijn, wordt hier opgesomd:

- Er moet sprake zijn van een samenhangend en geïntegreerd beleid.
- Het bevorderen en behouden van de zelfstandigheid van burgers.
- Speerpunt van beleid is ondersteuning van hulp- en zorgverlenende burgers.
- De gemeente draagt zorg voor veiligheid en een gezond leefmilieu.
- Adequaat en doelmatig handelen.
- Op zoek gaan naar burgers die zelf niet vragen.
- Het vertrouwen tussen burger en gemeente.
- Zo min mogelijk bureaucratie en juridisering.
- Het resultaat telt.
- Op de schaal die past: de voorzieningen zo lokaal mogelijke organiseren.

- Een rustige overgang van AWBZ naar WMO.
- Relevantie van het beschikbare budget van de burger.

De gemeente Menterwolde heeft de ambitie, betreffende de onderscheiden prestatievelden van de WMO, uiteindelijk te beschikken over een samenhangend geïntegreerd beleid. Daartoe wordt per prestatieveld afgewogen of het bestaand beleid kan worden gecontinueerd of dat tot een nieuw te ontwikkelen beleid met nieuwe prioriteiten moet worden gekozen. Er wordt gewerkt volgens de volgende stappen:

1. Een inventarisatie van het huidig beleid;
2. Een strategische inventarisatie: het gemeentelijk beleidsplan 2007-2010, met ambities, plannen en doelen met betrekking tot de WMO-prestatievelden (of: wat doe we);
3. De WMO nota, elke vier jaar moet in een beleids- en werkplan aangegeven worden: "hoe komen we van de huidige naar de gewenste situatie?" (of: hoe doen we het);
4. De uitvoering van het werkplan.

Stap 1 is begin het jaar 2006 afgerond. De resultaten daarvan zijn bij elk prestatieveld kort samengevat onder "huidig beleid en huidige activiteiten".

Door de vaststelling van de kadernotitie is stap 2 een plek gegeven. Nu worden er voor de prestatievelden in een beleids- en werkplan de te ondernemen activiteiten uitgewerkt (dus stap 3). Er zal, waar nodig, bezien moeten worden binnen welke structuur er gewerkt moet worden: binnen de huidige gemeentelijke organisatie, waar relevant lokaal en projectmatig en waar mogelijk regionaal. De uitvoering van dit alles is de laatste stap in deze cyclus. Daarnaast zullen gedurende de looptijd van dit plan evaluaties en benchmarks worden gehouden. Na vier jaar vindt een eindevaluatie plaats. De eindevaluatie moet weer voeding geven aan het plan voor de volgende vier jaar. Het nu voorliggende document is het beleidsplan en zal door het college worden vertaald in een werkplan. Wanneer dit laatste is gebeurd, is stap 3 volledig afgerond.

1.5 De prestatievelden ingevuld

In de WMO wordt met het begrip "prestatieveld" gewerkt. Het rijk heeft negen prestatievelden geformuleerd waarop de gemeente prestaties moet leveren. In opeenvolgende raads- en collegeperiodes zijn telkenmale doelen geformuleerd die verwant zijn aan de doelstelling van de WMO. Om deze doelen te verwezenlijken heeft de gemeente onder andere gebruik gemaakt van de Welzijnswet en de WVG. Het beleidsplan WMO stoelt op datgene wat er al aan beleid is ontwikkeld in de afgelopen jaren. In de kadernotitie WMO zoals deze door de gemeenteraad op 21 september 2006 is vastgesteld is het bestaand beleid geïnterpreteerd. Uit deze inventarisatie blijkt dat de meeste prestatievelden van de WMO al zijn ingevuld. In deze notitie wordt bij de behandeling van de prestatievelden teruggekomen op deze inventarisatie.

1.5.1 Het tiende prestatieveld

In de provincie Groningen hebben de meeste gemeenten een tiende prestatieveld toegevoegd aan de negen van de WMO. Dit tiende prestatieveld gaat over de samenhang tussen de voorzieningen op de terreinen van wonen, welzijn en zorg. De uitwerking van een woonzorgzone en daarbinnen een knooppunt van voorzieningen wonen, welzijn en zorg voor en door burgers, vormt een belangrijk onderdeel van dit tiende prestatieveld van het WMO beleid van de gemeenten Menterwolde, Pekela en Veendam.

1.6 De WMO wordt door landelijke afspraken ingekaderd

De totstandkoming van de WMO wordt gekenmerkt door een stevige inbreng van burgers die gebruik maakten (en maken) van de rechten van de AWBZ. Een heel natuurlijk proces en logisch voortvloeiend uit een positie van burgers die voor een groot deel van hun dagelijks leven afhankelijk zijn van deze wet. Op dit moment lijkt het *compensatiebeginsel* onder de WMO sterk op de verschijningsvorm die het onder de AWBZ had. Het is een uitdaging voor de gemeente om samen met de betrokken burgers de compensatie een vorm te geven die beter is dan het recht onder de AWBZ. Omdat de burger samen met de gemeente meer maatwerk weet te realiseren met de lokale beleidsvrijheid van de WMO. Daarvoor moeten gemeente en burger elkaar leren kennen en elkaar leren vertrouwen. Er zal meer dan nu het geval is aansluiting worden gezocht tussen de vraag van de burger – wat heb ik nodig op te kunnen participeren – en de aan te bieden voorzieningen.

2 GAAT ER WEL WAT VERANDEREN MET DE KOMST VAN DE WMO?

Uit de richtinggevende documenten blijkt dat de lokale inkleuring van meedoen en participatie al voor een deel is vastgelegd. Bovendien blijkt uit de inventarisatie dat het bestaande beleid een goede basis geeft en dat niet op alle prestatievelden volledig nieuw beleid nodig is. Bovendien leggen landelijk geldende compensatieregels de beleidsvrijheid van de gemeente aan banden. Toch blijft alles niet bij het oude. Want het maatschappelijk leven in Menterwolde kan nog rijker, diverser en toegankelijker worden. Voor jong en oud, voor burgers met- en burgers zonder beperkingen. Met de komst van de WMO wil de gemeente stappen zetten die er echt toe doen. Zodat de burgers merken dat de WMO verschil maakt, omdat:

- je snel de juiste informatie kunt vinden en in de eigen buurt snel en makkelijk contacten kunt leggen.
- initiatieven die je samen met anderen neemt worden opgepikt door de gemeente en eventueel worden gefaciliteerd.
- je er als mantelzorger niet alleen voor staat.
- vrijwilligerswerk leuker en makkelijker wordt, omdat er meer vrijwilligers bij komen. Ook uit groepen die tot nu toe niet vertegenwoordigd zijn.
- en overlast afneemt, omdat ook voor de burger die zich wat minder makkelijk voegt in het maatschappelijk verkeer, toch mogelijkheden zijn zich ergens bij aan te sluiten en te participeren.

Kortom, met de WMO gaat de gemeente de uitdaging aan om de verzuchting van de burger die zei: *"De WMO, tja het houdt jullie in ieder geval wel lekker bezig, maar wat merk ik er nou zelf van?"*, om te buigen naar een uitroep van diezelfde burger *"De WMO, jullie hebben het goed gedaan, ik kan weer meedoen!"*.

3 CONCRETERE INVULLING VAN DE PRESTATIEVELDEN

3.1 Prestatieveld 1. Leefbaarheid en sociale samenhang

3.1.1 Inleiding

In het kader van het prestatieveld "sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen en wijken" zijn de doelstellingen voornamelijk gebaseerd op reeds bestaand beleid. In dit plan wordt beschreven wat al gerealiseerd is en wat de komende vier jaar ontwikkeld moet worden om de leefbaarheid te handhaven of – indien nodig – te verbeteren. Dit prestatieveld wordt op wijk- c.q. dorpsniveau uitgevoerd.

"Leefbaarheid" laat zich definiëren als: *het wonen en werken in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om (thuis of in de buurt) gebruik te kunnen maken van zorg-, welzijns- en gemaksdiensten*. Toegankelijk gemaakt voor alle burgers in de samenleving. Richtinggevend is het gebiedsgericht organiseren van een goede toegankelijke woning, betaalbaar en bereikbaar haal- en brengdiensten, een veilige toegankelijke openbare ruimte, accommodaties voor sport/cultuur, dorpshuizen en zorg op maat in de buurt, waaronder de informatie- en advies voorzieningen in de steunpunten.

Centraal in dit prestatieveld staat het bevorderen van sociaal, vreedzaam en zorgzaam samenleven van verschillende mensen in de dorpen en de buurten. Dat kan reiken van "elkaar met rust laten" tot "zorgen voor elkaar". Het kabinet verwijst naar het begrip "civil society".

3.1.2 Doel en ambities gemeente Menterwolde

Vanuit de eigen verantwoordelijkheid geven de bewoners zelf invulling aan de manier waarop zij in dorpen en wijken met elkaar samenleven. Binnen deze contacten en netwerken wordt naar elkaar omgekeken en wordt hulp en zorg gegeven. De Gemeente werkt vanuit de visie van "gekend en bekend zijn". Als gemeente willen we voorwaarden scheppen voor ontmoeting, contact en participatie (ongeacht de levensfase) van burgers. Hierbij moet specifiek aandacht zijn voor de kwetsbare groepen. De gemeente streeft naar woonmogelijkheden en een inrichting van de woonomgeving die mensen faciliteren zo lang mogelijk zelfstandig te blijven en stimuleren tot participatie. De gemeente *acht daarvoor een basisniveau van veiligheid en gezond leefmilieu van belang*. Deze wat abstracte formulering wordt uitgewerkt in de activiteiten later in dit hoofdstuk.

3.1.3 Doelgroep

Bewoners van alle leeftijden, gezindten, migranten, mensen met een (chronische) lichamelijke, psychiatrische en/of psychosociale handicap en andere kwetsbare groepen bewoners in Menterwolde.

3.1.4 Te behalen resultaten

1. Doorlopende verbetering op het gebied van wonen en leefbaarheid, aangetoond door middel van een benchmark-monitoring.
2. Dorpsagenda, sociale kaart en activiteitenkalender in elk dorp.
3. Bewoners zijn geactiveerd om daar waar mogelijk zelfstandig te zijn en initiatieven te benutten.
4. Elke kern heeft een steunpunt voor jong en oud en dient als informatiepunt
5. De steunpunten zijn gekoppeld aan de dorpsadviesraden en genereren signalen, knelpunten en zorgen voor afstemming op dorpsniveau.
6. De dorpsadviesraden krijgen op basis van een begroting zelf budget voor activiteiten in het dorp
7. De dorpsadviesraden zijn vertegenwoordigd in de WMO-adviesraad.

3.1.5 Huidig beleid en huidige activiteiten (plannen en de uitvoering daarvan)

1	Gebiedsprogramma Samenwerken aan Sociale duurzaamheid 2005-2008	Ontwikkelen van decentrale dienstverlening voor kwetsbare groepen op basis van integrale aanpak van wonen, welzijn en zorg
2	Notitie wijk- en buurtbeheer	Betreft de invulling van het wijk- en buurtbeheer in onze gemeente. Doelstellingen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van deelnemers
3	Visiedocument Steunpunten	Geeft een visie op de rol van de steunpunten in de gemeente: steunpunt is voorportaal van de gemeente
4	Subsidieverordening Welzijn en de daaraan gekoppelde beleidsregels	Geeft de kaders, procedures en voorwaarden van het gemeentelijk subsidiebeleid weer
5	Woonplan 2002-2006	Geeft een beknopt beeld van de woningmarktsituatie, beleidsdoelen en pragmatische uitgangspunten
6	Subregiovisie Veendam/Menterwolde	Doel is de integratie van wonen, Welzijn en zorg
7	Prov. nota Bouwen en Wonen 2005-2008	Doel is het in stand houden en verbeteren van de leefbaarheid, door o.a. combinaties wonen met zorg
8	Projectplan ihkv diensten wonen met zorg	Bieden van 24-uurs zorggarantie, een sluitende zorg- en dienstverlening en inzet professionele vrijwilligers
9	Dorpsvisies	Beschrijving van een toekomst visie in specifieke kernen
10	Bibliotheekwerk	Vindplaats van informatie en activiteiten
11	Dorpshuizen	Het bieden faciliteiten ten behoeve van activiteiten in

		de dorpen
12	Minimabeleid	Gericht op het wegnemen van financiële belemmeringen voor participatie
13	BOS project en uitvoeringsplan	Bevordering van bewegen en sportactiviteiten ter bevordering van de gezondheid en sociale cohesie in het onderwijs en in de buurt

3.1.6 Welke aanvullende maatregelen zijn nodig

	Te ondernemen actie	Wanneer	Kosten	Borging
1	Volwaardige dorpsadviesraad Zuidbroek	2008	Verhoging van de post wijk- en buurtbeheer met € 5.000,00	Opnemen in budget overeenkomst SWM
2	Opening steunpunt Zuidbroek (eventueel middels een tijdelijke voorzieningen)	2008	Kosten hangen af van de gekozen locatie	Opnemen in budget overeenkomst SWM
3	Zorgdragen voor voldoende gekwalificeerde bezetting van de steunpunten, zodat (zorg)voorzieningen, informatie en advies "om de hoek" bereikbaar zijn	2008	Opgenomen binnen de post wijk- en buurtbeheer	Opnemen in budget overeenkomst SWM. Waarbij in door overeenkomsten met aanbieders van zorg de steunpunten worden bemenst. Gemeentelijke medewerkers van het bureau soza bemensen per 1-1 2008 mede de steunpunten.
5	Makkelijk lezenpunt invoeren in ieder dorp (i.h.k.v. kansenbeleid)	2008	p.m. afhankelijk van lokale situatie	Subsidie voorwaarden stellen aan biblionet
7	Invullen WMO-loketfunctie	2008		Vastgestelde product en procesbeschrijvingen als onderdeel van afspraken met partners als Lentis, MEE, Biblionet en SWM (zie ook 3)
6	Versterken van noaberhulp	2009		Opnemen in budget overeenkomst SWM

3.1.7 Samenhang met overige prestatievelden

Omdat het prestatieveld breed geformuleerd is en geldt voor alle inwoners van de gemeente in dorp of wijk, is er nauwe samenhang met de overige prestatievelden:

- Deelname van jeugd aan de samenleving in dorp of wijk staat beschreven in prestatieveld 2, "preventieve ondersteuning jeugd en ouders".
- Deelname van kwetsbare inwoners aan het maatschappelijk verkeer in dorp of wijk wordt beschreven in prestatieveld 5: "bevorderen maatschappelijke deelname van mensen met een beperking".
- Ondersteuning van -kwetsbare- inwoners d.m.v. informatie, advies en ondersteuning vanuit steunpunten in dorpen en wijken wordt beschreven in prestatieveld 3: "informatie, advies en cliëntondersteuning".
- Goed wonen om mensen in staat te stellen in hun eigen woonomgeving zo lang mogelijk zelfredzaam en zelfstandig te blijven wordt beschreven in prestatieveld 10: "wonen met zorg".

3.1.8 Wijze van participatie

De dorpsadviesraden worden nadrukkelijk betrokken bij het (nieuw)beleid, maatregelen en activiteiten die in de wijk plaatsvinden. Daarnaast vindt regulier overleg plaats met de stuurgroep Wijk- en buurtbeheer over dorpsoverstijgend organisatorische en beleidsmatige ontwikkelingen. Participatie heeft hier ook een signalerende rol.

3.2 Prestatieveld 2. Preventieve ondersteuning jeugd en ouders

3.2.1 Inleiding

Dit prestatieveld richt zich op preventiegerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen en/of hun ouders met problemen met het opvoeden.

Bij dit prestatieveld van de WMO zijn de vijf gemeentelijke functies opgenomen die in het kader van de Wet op de Jeugdzorg zijn geformuleerd. Het ligt voor de hand om de vijf afzonderlijk onder de loep te nemen. De functies zijn:

- Informeren en advies;
- Signaleren;
- Toeleiden naar hulp;
- Aanbieden van hulp;
- Zorgcoördinatie.

3.2.2 Doel en ambities gemeente Menterwolde

Door een dekkende invulling van de vijf gemeentelijke functies kunnen jongeren en ouders met een risico op uitval de hulp vinden en krijgen die ze nodig hebben om mee te kunnen (blijven) doen in de maatschappij.

3.2.3 Doelgroep

Doelgroep van dit prestatieveld zijn jongeren (0-23 jaar) en ouders in de gemeente die een risico hebben als het gaat om bijvoorbeeld ontwikkelingsachterstand, schooluitval of criminaliteit.

3.2.4 Te behalen resultaten

1. *RZAT*: Over vier jaar is er voor 0-12 jarigen en hun ouders een dekkende zorgstructuur. Kinderen en ouders zijn hierdoor toegerust om mee te (blijven) doen in de maatschappij.
2. *Stevig Ouderschap (licht pedagogisch lokaal hulpaanbod)*; de gemeenten Veendam, Pekela en Menterwolde kopen gezamenlijk het programma "Stevig Ouderschap" in, een programma bedoeld voor ouders van 0-19 jarigen die hulp nodig hebben bij de opvoeding van hun kinderen. Het programma wil hiermee bereiken dat ouders voldoende ondersteuning hebben om hun kinderen tot zelfstandige burgers kunnen laten opgroeien. Dat betekent ook dat gemeenten het huidige aanbod van ondersteuningsprogramma's rond opvoeden en opgroeien gaan herijken.
3. *Centrum voor Jeugd en Gezin*: over vier jaar is er duidelijkheid over de vorm en invulling van een Centrum voor Jeugd en Gezin in relatie tot de bestaande zorgstructuren. Het streven is om zoveel mogelijk aan te sluiten op de behoeften van de doelgroepen zelf (niet te veel loketten, of van het kastje naar de muur).
4. *Registratie*: over vier jaar is er eenduidigheid in registratie (over de bruikbaarheid en de gewenste methodiek). Het Elektronisch Kinddossier is hiervoor de basis.
5. De gemeenten streven ernaar om prestatieafspraken te maken met betrokken organisaties.

3.2.5 Huidig beleid en huidige activiteiten (plannen en de uitvoering daarvan)

0 – 12 jr.		
1	Interne zorgstructuur basisscholen	Doorgaande lijn in de zorg organiseren
2	Regionaal Zorgadviesteam	Doorgaande lijn in de zorg organiseren
3	Jeugd Gezondheidszorg/Okz-Consultatiebureaus	Uitvoering jeugdgezondheidszorg
4	Peuterspeelzalen	Doorgaande lijn in de zorg organiseren
5	Jeugd Gezondheidszorg/Ggd-inzet op de basisscholen (spreekuur etc.)	Uitvoering jeugdgezondheidszorg
6	Algemeen Maatschappelijk Werk	Het realiseren van een eerstelijns hulpverleningsvoorziening voor alle burgers, woonachtig in Menterwolde
7	Lokaal Overleg Overlast	Beheersing en aanpak alle vormen van "overlast"
8	Lokaal Gezondheidsbeleid	Bevorderen gezond gedrag
9	Onderwijs achterstandenbeleid	Voorkomen en terugdringen onderwijsachterstanden
10	Uitvoering leerplicht	Voorkomen voortijdig schoolverlaten, doelstelling is het halen van een startkwalificatie voor iedereen
12 – 18 – 23 jr		
1	Aanpak jeugdproblematiek/project "overlast jeugd"	Beheersing en aanpak alle vormen van "jeugdoverlast"
2	Uitvoering sluitende aanpak (MPV model)	Voorkomen voortijdig schoolverlaten, doelstelling is het halen van een startkwalificatie voor iedereen
3	Uitvoering leerplicht	Voorkomen voortijdig schoolverlaten, doelstelling is het halen van een startkwalificatie voor iedereen
4	Samenwerking leerplicht- sociale zaken	Integrale aanpak voortijdig schoolverlaten en het bestrijden van de jeugdwerkloosheid
5	Algemeen Maatschappelijk Werk	Het realiseren van een eerstelijns hulpverleningsvoorziening voor alle burgers, woonachtig in Menterwolde
6	Jeugd Gezondheidszorg (ggd- algemeen spreekuur)	Uitvoering jeugdgezondheidszorg
7	Lokaal Overleg Overlast	Beheersing en aanpak alle vormen van "overlast"
8	Nota/plan "jeugd en veiligheid"	Uitvoering van het activiteitenplan
9	Aansluiting interne- externe zorgstructuur	Afstemming realiseren tussen zorg op scholen en zorg "in het veld"
10	Gebiedsprogramma Samenwerken aan Sociale duurzaamheid 2005-2008	Ontwikkelen van decentrale dienstverlening voor kwetsbare groepen op basis van integrale aanpak van wonen, welzijn en zorg
11	Deelname regionale stuurgroep M(VB)O in de MPV-gemeenten	Maken van afspraken ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten

3.2.6 Welke aanvullende maatregelen zijn nodig

	Te ondernemen actie	Wanneer	kosten	Borging
1	Implementatie Centrum voor Jeugd en Gezin	2010	Gemeenten ontvangen voor het opzetten jaarlijks gelden	Wettelijk verankerd
2	Financiële ondersteuning t.b.v. totstandkoming en instandhouding van een dekkende zorgstructuur en uitvoering (0-23 jarigen en hun ouders).	2008	Relatie met 1.	Raadsbesluit + regionale afspraken
	Verzorgen PR (zodat 0-23 jarigen en hun ouders de hulp kunnen vinden en krijgen die ze nodig hebben om zelfstandig te kunnen functioneren)	2008	pm	Raadsbesluit

3	Instandhouden RZAT	2008	nog niet bekend	Regionale afspraken
4	Inkoop Stevig ouderschap		€ 23.333,00	
5	Invulling van de vijf gemeentelijke functies Wet op de Jeugdzorg; zie bijlage	2008	Budgettair neutraal	Raadsbesluit
6	Herijken jeugdsozenbeleid	2008		
7	BOS heeft een permanente plek in de buurt en in het onderwijs	Vanaf 2008	Gelden beschikbaar middels BOS plan	Afspraken maken met schoolbesturen sportverenigingen en wijk- en buurtbeheer instellingen
8	Aanstellen preventiemedewerker jeugd	2008	€ 30.000,00, post onvoorzien 2007	Opstellen taakomschrijving en evaluatie aan het eind van het jaar, daarna eventueel structureel

Welke aanbieders zijn daarvoor in beeld en hoe worden de diensten van deze aanbieders afgenomen?

- welzijnsinstellingen: productafspraken;
- onderwijsinstellingen: samenwerking;
- zorgaanbieders: inkoop;
- geïndiceerde zorgaanbieders: inkoop.

Op welke schaal wordt het prestatieveld uitgevoerd?

Voor de genoemde activiteiten, het Zorg Adviesteam, Stevig ouderschap en Stuurgroep M(BV)O in MPV geldt:

- Uitvoering: lokaal (hulp op maat);
- Organisatie: regionaal;
- Samenwerking: regionaal.

3.2.7 Samenhang met overige prestatievelden

Prestatieveld 2 heeft een relatie met alle andere prestatievelden binnen de WMO.

3.2.8 Wijze van participatie

Vanuit de doelgroepen zelf wordt o.a. aangegeven dat er behoefte is aan:

- Informatie en advies op maat (voor kinderen, voor jongeren, voor ouders etc.). Het gaat hier om algemene en specifieke informatie in relatie tot opgroeien en opvoeden.
- Individuele hulp op maat voor kinderen, jongeren en/of hun ouders.
- Een laagdrempelige, bereikbare en toegankelijke voorziening.

3.3 Prestatieveld 3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning

3.3.1 Inleiding

Onder cliëntondersteuning verstaan we *de ondersteuning van een cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem*. Cliëntondersteuning heeft de regieversterking van de cliënt (en zijn omgeving) tot doel ten einde de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen.

Met informatie en advies wordt bedoeld op *activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning*. Hierbij kan het gaan om algemene voorzieningen zoals (voldoende) informatiepunten, als om meer specifieke voorzieningen zoals een individueel advies voor hulp bij de verheldering van de ondersteuningsvraag. De gemeente laat zich hierbij leiden door de "één loket gedachte": een burger dient zich in principe niet vaker dan één maal tot de gemeente te hoeven wenden om over het gehele scala van voorzieningen de nodige informatie te krijgen. Daarbij dient de gemeente zich niet te beperken tot die voorzieningen waar zij zelf "over gaat".

Dit prestatieveld is cruciaal voor iedere burger en iedere professional die wil participeren.

Bij de invoering van de WMO is onder tijdsdruk in 2006 gekozen voor "first thing first". Om de overgang voor de burgers zo soepel mogelijk te laten verlopen is de meeste tijd en aandacht gegaan naar een goede invoering van de AWBZ-taken die overgeheveld zijn naar de gemeente. Aanbesteding van huishoudelijke zorg, de verordening individuele verstrekkingen en de opstart van het lokale loket zijn voor 1 januari 2007 gerealiseerd. Het geven van informatie, advies en ondersteuning is echter veel meer dan het verstrekken van voorzieningen op basis van een indicatie.

Uitgangspunt voor dit prestatieveld is dat de burger zelf verantwoordelijk is voor het meedoen. De gemeente ondersteunt dit door informatie op het terrein van wonen, welzijn en zorg zo breed mogelijk te verzamelen en in een digitaal keuzemenu te plaatsen. Dit doen alle gemeenten in Groningen gemeenschappelijk in het digitale loket Invis. En door de inrichting van loketten in de steunpunten, waar de burger op rollatorafstand zijn vragen beantwoord krijgt. Ook bij de inrichting van de loketten voert de gemeente regie met als uitgangspunt dat alle organisaties op het terrein van wonen, welzijn en zorg hun informatiebijdrage leveren aan de loketten.

Cliëntondersteuning vindt op dit moment bij het Algemeen Maatschappelijk Werk plaats en bij tweedelijns organisaties. Daarnaast kent de AWBZ een specifieke cliëntondersteuningsregeling waaruit de MEE-organisatie gefinancierd wordt voor cliëntondersteuning. Zij doet dit op dit moment door middel van kortdurende trajecten individueel en in groepsverband. Het is nog onduidelijk of de cliëntondersteuningsregeling over zal gaan naar de gemeenten.

3.3.2 Doel en ambities gemeente Menterwolde

1. Voor de burger duidelijkheid scheppen in de vraag wie wat doet en waar en tot een beperking te komen van het aantal loketten.
De gemeente Menterwolde kiest voor een één loket gedachte, georganiseerd op dorpsniveau. De steunpunten zijn hierbij qua organisatie en inhoud de lokale loketten, waarbij het centrale loket op het gemeentehuis een soort backoffice vormt voor de afhandeling van gemeentelijke zorg- en welzijnstaken.
2. Burgers de mogelijkheden aanreiken waarmee zij zelf in staat zijn of weer worden, de regie over eigen leven en de omgeving op zich te nemen waardoor zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie wordt bevorderd. Bovendien geldt dat wanneer zij op tijd worden geïnformeerd en ondersteund bij het verkrijgen van hulp- en dienstverlening het moment van inzetten van zwaardere en duurdere zorg kan worden uitgesteld.

3.3.3 Doelgroep

Alle burgers met een verzoek om informatie, advies en/of cliëntondersteuning.

3.3.4 Te behalen resultaten

- In Menterwolde functioneren lokale loketten/steunpunten op dorpsniveau waar de burger terecht kan met alle vragen op het terrein van welzijn, wonen en zorg.
- Toename aantal bezoekers van de lokale loketten/steunpunten.
- Toename aantal en diversiteit soort vragen.
- Toename aantal en diversiteit soort adviezen.
- Aantal en soort doorverwijzingen.
- Afname aantal bezwaren en klachten.
- Toename van de cliënttevredenheid op basis van de jaarlijkse cliënttevredenheidsonderzoek.
- goede aandacht voor kwaliteitseisen van de professionals in de steunpunten

3.3.5 Huidig beleid en huidige activiteiten (plannen en de uitvoering daarvan)

1	Digitaal loket 'wonen, welzijn en zorg'.	Laagdrempelige digitale voorziening voor iedereen voor vragen op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Is ook via de steunpunten benaderbaar
2	Visiedocument Steunpunten Ontwikkeling steunpunten in de gemeente	Geeft een visie op de rol van de steunpunten in de gemeente: steunpunt is voorportaal van de gemeente. Nog niet in alle kernen zijn de steunpunten operationeel. Dit is wel het uitgangspunt
3	Nota Lokaal Gezondheidsbeleid	Op verschillende gebieden wordt gericht informatie verstrekt over gezondheid, met name gericht op kwetsbare burgers
4	Project seniorenvoorlichting	Het geven van informatie en advies aan de oudere inwoners
5	Dienstverlening sociale zaken en WMO	Gericht en actieve informatieverstrekking naar burgers, o.a. via de steunpunten en individueel
6	Algemeen Maatschappelijk Werk	Gericht en actieve informatieverstrekking naar burgers, o.a. via de steunpunten en individueel
7	Stichting Welzijn Menterwolde/ouderenwerk	Het geven van informatie en advies aan de oudere inwoners
8	PR etc. gemeentegids en website	
9	Infozuil Jeugdgezondheidszorg	Fysieke informatiebron over jeugdgezondheidszorg

3.3.6 Welke aanvullende maatregelen zijn nodig

	Te ondernemen actie	Wanneer	kosten	Borging
1	Samen met organisaties op het terrein van wonen, welzijn, zorg, cliënt ondersteuning, gezondheid en jeugd overleggen over de bijdrage die zij willen en kunnen geven in de loketten	2008		De uitkomsten van deze gesprekken worden verwoord in een convenant. Inzet is dat een ieder zijn eigen (personele) inzet bekostigt. Per 1 januari 2008 worden de steunpunten bezet door casemanagers van de gemeente en het AMW en de ouderenwerker.
2	Jaarlijks cliënttevredenheidsonderzoek onder de cliënten van de loketten	Vanaf 2008	€ 6.000,00, uitvoeringskosten WMO	Hiermee wordt invulling gegeven aan de wettelijke verplichting
3	Om zicht te krijgen op de vragen van de burger is het implementeren van een vraagafhandeling- en een cliëntvolgsysteem dat ook managementinformatie geeft en voorwaarde	2010	p.m.	Maraps vraagafhandeling en afspraken met SWM (verantwoordelijk voor het beheer steunpunten)
4	De gemeentelijke digitale dienstverlening ontwikkelen en uitvoeren	2008	€ 2.000,-- budget WMO	WCPV
5	De uitvoering van collectieve preventie meer 'evidence based' maken	2008	€ 7.000,-- budget WMO	WCPV en regionale afspraken

3.3.7 Samenhang met overige prestatievelden

Dit prestatieveld heeft een relatie met alle relatievelden van de WMO en specifiek met prestatieveld 1: "sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen en wijken" en prestatievelden 5: "Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer" en 6: "Individuele voorzieningen".

3.3.8 *Wijze van participatie*

- Advisering door Dorpsadviesraden en Stuurgroep Wijk – en buurtbeheer.
- Advisering WMO-adviesraad.
- Overleg organisaties op het terrein van wonen (SGBA), welzijn (SWM), zorg (de gecontracteerde zorgaanbieders, Leger des Heils), gezondheid (GGD, Thuiszorg Groningen), Lentis en jeugd (JGZ, bureau Jeugdzorg), cliënt ondersteuning (MEE) en kerken.

3.4 Prestatieveld 4. Ondersteuning mantelzorg en vrijwilligerswerk

3.4.1 *Inleiding*

Bij de invoering van de WMO per 1 januari 2007 zijn er AWBZ-gelden ten behoeve van mantelzorgondersteuning naar de gemeenten gegaan. De regeling Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg (CVTM) en middelen voor Vorming, Training en Advies Vrijwilligers (VTA).

Voor 2007 is de gemeente Groningen door het Rijk aangewezen als kasgemeente. De gemeente Groningen heeft voor 2007 de gelden, in overleg met de betrokken portefeuillehouders, verdeeld conform 2006 (Humanitas, het Rode Kruis en Aanzet) met de opmerking dat voor 2008 de herverdeling van het budget ter discussie wordt gesteld. Een deel van het landelijke budget is naar de gemeenten gegaan.

3.4.2 *Doel en ambities gemeente Menterwolde*

Kwetsbare burgers moeten een volwaardige en geïntegreerde plaats in de samenleving hebben. Voor iedereen moet er een laagdrempelige toegang zijn tot medische en zorgvoorzieningen. Deze voorzieningen dienen dus goed gespreid over de gemeente beschikbaar te zijn. Daarnaast is de rol van mantelzorgers en vrijwilligers van cruciaal belang. Daarom noemen wij de ondersteuning van hulp- en zorgverlenende burgers als speerpunt van het gemeentelijk beleid.

Wij stellen ons ten doel:

- te komen tot informatie over beschikbaar aanbod via het lokale loket;
- te komen tot een gestructureerd overleg met de diverse partijen;
- te komen tot een sluitend netwerk van organisaties en instellingen;
- waar mogelijk en nuttig vrijwilligers en professionals te stimuleren samen te werken en te komen tot ketenzorg.

3.4.3 *Doelgroep*

1. Alle mantelzorgers, bekend en (nog) onbekend.
Mantelzorgers zijn informele zorgverleners (m.b.t ongebruikelijke zorg) aan familieleden, vrienden of kennissen.
2. Alle inwoners van de gemeente zijn doelgroep als het gaat om vrijwilligers.
Onder vrijwilliger verstaan we iedereen die op vrijwillige en onbezoldigde basis een bijdrage levert aan de gemeenschap als informele zorgverleners m.b.t. ongebruikelijke zorg aan derden en/of informele dienstverleners aan derden of organisaties en verenigingen

3.4.4 *Te behalen resultaten*

- Een volwaardige mantelzorgondersteuning en -infrastructuur voor diegenen die dat nodig hebben. Onder Mantelzorgondersteuning vallen alle voorzieningen en faciliteiten ten behoeve van mantelzorgers.
- Een volwaardige infrastructuur ter ondersteuning van vrijwilligers en vrijwilligerswerk.

3.4.5 Huidig beleid en huidige activiteiten (plannen en de uitvoering daarvan)

1	Steunpunt Mantelzorg	Ontwikkelen en realiseren van een ondersteuningsstructuur voor mantelzorgers
2	Werkgroep Mantelzorgondersteuning en vrijwillige thuishulp	Ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers
3	Prov. beleidsplan welzijn: "Wellevend Groningen" deelonderwerp vrijwilligerswerk	Doel is het versterken van het vrijwilligerswerk

3.4.6 Welke aanvullende maatregelen zijn nodig

	Te ondernemen actie	Wanneer	kosten	Borging
1	Na.v. uitgevoerde nulmeting opstellen plan van aanpak mantelzorg ondersteuning	2008	€ 10.000,--	

Knelpunt

Mantelzorgers en vrijwilligers zijn niet of deels georganiseerd actief, waardoor een totaal overzicht van zaken als aantallen, taken, werkvelden, behoeften en vraag nog ontbreekt. Nader onderzoek, zoals ten aanzien van mantelzorgers al in gang is gezet, zal hierop ook ten aanzien van vrijwilligers moeten plaats vinden. Hierbij zal ook nadrukkelijk het potentieel van te reïntegreren burgers worden betrokken.

Prestatie-indicatoren

- Aantal mantelzorgers dat zichtbaar is en dat gebruik maakt van voorzieningen en ondersteuning.
- De zorgconsulent is ook mantelzorgconsulent.
- Voldoende lotgenotencontact zodat iedere aanvraag binnen zes weken gehonoreerd kan worden.
- Voldoende respijtzorg zodat iedere aanvraag binnen zes weken gehonoreerd kan worden.
- Bekendheid van zowel mantelzorgers als cliënten met deze ondersteunende activiteiten.
- Tevredenheid van zowel mantelzorgers als cliënten over deze ondersteunende activiteiten.
- Vrijwilligersbeleid is geïmplementeerd.
- Er zijn meer burgers actief ten behoeve van activiteiten in de wijk/het dorp.

3.4.7 Samenhang met overige prestatievelden

Dit prestatieveld heeft raakvlakken met alle prestatievelden.

3.4.8 Wijze van participatie

- Overleg met cliënten en mantelzorgers in de gemeente
- Overleg met werkgroep mantelzorg
- Adviseren WMO adviesraad

3.5 Prestatieveld 5. Bevorderen Maatschappelijke deelname

3.5.1 Inleiding

Meedoen met de samenleving is niet voor iedereen even vanzelfsprekend. Ouderdom, handicap, sociaal-economische klasse, psychische problemen of "moeilijkheden thuis" kunnen hindernissen opwerpen om volop mee te draaien in de maatschappij.

Een wijk zonder hoge stoepen, en gebouwen zonder drempels en deuren die voor niemand een belemmering vormen. Het organiseren van een buurtbarbecue, of een voetbaltoernooi in de wijk; het zijn voorbeelden van het bevorderen van deelname aan de samenleving.

De Wet maatschappelijke ondersteuning vraagt van de gemeente om te zorgen dat mensen met beperkingen mee kunnen doen in de samenleving. Gemeenten mogen zelf bepalen hoe ze dat doen.

Het van te voren nadenken over de gebruiksmogelijkheden voor mensen met beperkingen noemen we "inclusief beleid". Inclusief beleid is beleid, waarbij in alle fasen van een beleidscyclus rekening wordt gehouden met verschillen tussen mensen en dan met name met de verschillen tussen mensen met en zonder beperkingen.

Het gaat hier om een breed scala van maatregelen.

De deelname van mensen met een beperking aan het maatschappelijk verkeer wordt bevorderd als zij zich met hun rolstoel, of met welk hulpmiddel dan ook, gemakkelijk kunnen bewegen in hun woonomgeving, en toegang hebben tot alle openbare faciliteiten. Maar ook het organiseren van activiteiten met een sociaalrecreatief of sportief karakter zodat óók specifieke doelgroepen daaraan kunnen deelnemen, is een goed voorbeeld. Door het gebruik van het woord "bevorderen" geeft dit beleidsterrein de gemeente een grote mate van beleidsvrijheid. Zij kan daardoor invulling aan dit beleidsterrein geven met behulp van het bestuurlijk instrumentarium waarover zij zelf beschikt. Ze kan evenzeer, als "pleitbezorger" van de mensen om wie het gaat, veranderingen pogen aan te brengen op terreinen waar zij geen directe bevoegdheid heeft. Te denken valt aan de toegankelijkheid van het openbaar vervoer, waarvoor de gemeente niet of slechts ten dele verantwoordelijk is. Ook een sector als "aanpasbaar bouwen" is een voorbeeld van een terrein waarop de gemeente geen beleidsinstrumenten heeft, maar waarop zij wel degelijk voor de doelgroep belangwekkende resultaten kan boeken.

3.5.2 Doel en ambities gemeente Menterwolde

Bij participatie in de samenleving gaat het om vergroten van de mogelijkheden tot deelname aan alle aspecten van de samenleving.

3.5.3 Doelgroep

Deze participatie geldt voor alle mensen, dus inclusief de doelgroepen: mensen met lichamelijke beperkingen, lichte verstandelijke beperkingen en gedragsproblemen en (ouderen, gehandicapten, chronisch zieken, (ex-)psychiatrische patiënten.

3.5.4 Te behalen resultaten

De gemeente wil bereiken dat er gedurende de komende vier jaar een duidelijke omslag komt van compensatie middels individuele voorzieningen (hoogdrempelige toelating) naar compensatie middels algemene voorzieningen (laagdrempelige toelating). Zij wil dit doen op alle terreinen waarop de burger met beperkingen gecompenseerd moet worden middels de WMO.

Indachtig de geformuleerde uitgangspunten wil de gemeente het volgende realiseren:

- Een direct contact met burgers met een beperking om beter gebruik te kunnen maken van hun kennis en kunde.
- Daarbij wil de gemeente contact opbouwen met burgers.
- De gemeente neemt initiatieven om instellingen, werkgevers en andere partners te interesseren voor extra stimulansen en bijdrages die bevorderen dat burgers met beperkingen mee kunnen doen aan het maatschappelijk leven.
- De gemeente zorgt binnen haar eigen organisatie voor inclusief beleid ten behoeve van het deelnemen van burgers met beperkingen.
- Algemene voorzieningen moeten geregeld worden met zo weinig mogelijk bureaucratie of verbijzondering.

3.5.5 Huidig beleid en huidige activiteiten (plannen en de uitvoering daarvan)

1	Volwasseneneducatie	Terugbrengen van onderwijsachterstanden en het vergroten van vaardigheden ten behoeve van de maatschappelijke deelname
2	Participatiefonds	Stimuleren tot deelname aan sportieve-, recreatieve en culturele activiteiten

3.5.6 Welke aanvullende maatregelen zijn nodig

	Te ondernemen actie	Wanneer	kosten	Borging
1	Inzet van alternatieve (collectieve) vormen van hulp bij vraag naar licht huishoudelijke hulp	2009	Budgetair neutraal binnen het huidige budget HV	
2	Steunpunten inrichting zodat hulp kan worden ingezet en hierover advies en informatie wordt verstrekt	2008	Budget wijk- en buurtbeheer en inbreng partners, WMO uitvoeringskosten	Budgetovereenkomst SWM

3.5.7 Samenhang met overige prestatievelden

Dit prestatieveld is nadrukkelijk verbonden met de velden 1, 4 en 6.

3.5.8 Wijze van participatie

De gemeente geeft vorm aan de participatie door overleg met de betrokken burgers (WMO adviesraad), de aanbieders van wonen, de aanbieders van zorg, de aanbieders van welzijn, de aanbieders van hulpmiddelen en de provincie (vervoer).

3.6 Prestatieveld 6. Individuele voorzieningen*3.6.1 Inleiding*

De gemeente voert per 1 januari 2007 de individuele voorzieningen reeds uit. Door vaststelling van de verschillende documenten hieromtrent is al een beleidslijn uitgezet. Het beleid is op dit moment het voortzetten van de regelingen van voor 1 januari 2007. De invoering is tot nu toe goed verlopen. Iedere burger die dat nodig heeft ontvangt huishoudelijke ondersteuning. Dit beleidsplan is wel het moment op verder te kijken dan alleen het voortzetten van de AWBZ en de Wvg.

3.6.2 Doel en ambities gemeente Menterwolde

Wij stellen ons tot doel aan alle inwoners die dat nodig hebben voorzieningen te verstrekken die bijdragen aan hun zelfredzaamheid en aan hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.

Ons uitgangspunt is: "*adequaat en doelmatig*". Wij willen zoveel mogelijk door middel van collectieve arrangementen voorzien in de individuele behoeften van mensen. Daarbij moet bijvoorbeeld worden gedacht aan groepsvervoer, welzijnsactiviteiten (voorlichting; opvang; ontmoeting; activering; sociale participatie), maaltijdverzorging, klussendienst en alarmering. Waar mogelijk wordt voor het realiseren van dat type voorzieningen een beroep gedaan op de inzet van vrijwilligers en mantelzorgers. Daarnaast streven wij naar het behoud van een laagdrempelige, pragmatische aanpak van de toekenning en de verstrekking van voorzieningen, met zo weinig mogelijk bureaucratie. *Eenvoudige voorzieningen moeten op een eenvoudige manier worden verstrekt. Het uitgangspunt is dat wij de voorzieningen zo lokaal mogelijk willen organiseren.*

3.6.3 Doelgroep

Alle inwoners van de gemeente Menterwolde.

3.6.4 Te behalen resultaten

Gedurende de komende vier jaar wil de gemeente investeren op verbetering van de dienstverlening aan de burger. Daartoe wil de gemeente haar prestaties op de volgende onderdelen leveren:

- vermindering bureaucratie;
- verbetering verbinding tussen WMO en AWBZ;
- verbetering advies en informatie;
- versterken voorportaal van de diensten in de vorm van de steunpunten.

Indicaties

De gemeente hecht veel waarde aan de kwaliteit van indicaties. De gemeente heeft ervoor gekozen de indicatie zelf uit te voeren. De gemeente wil zoeken naar de mogelijkheden zodat de (lichte)indicatiestelling eenvoudiger kan worden afgegeven. De gemeente kijkt naar mogelijkheden waarbij:

- de indicaties sneller afgegeven kunnen worden;
- de indicaties met minder bureaucratie afgegeven kunnen worden;
- de indicaties WMO en AWBZ meer in samenhang met elkaar afgegeven kunnen worden;
- de één loket gedachte beter vorm krijgt.

3.6.5 Huidig beleid en huidige activiteiten (plannen en de uitvoering daarvan)

1	WMO verstrekkingen	Verstrekkingen van voorzieningen voor wonen, vervoer en rolstoelen en huishoudelijke verzorging.
2	Gehandicaptenparkeerkaart en inrichting parkeerplaatsen	Vergroting mobiliteit
3	Bijzondere bijstand participatiefonds	Het verstrekken van financiële bijdragen aan iedereen die recht heeft om zo de participatie te ondersteunen
4	Project seniorenvoorlichting	Het geven van informatie en advies aan de oudere inwoners, ter voorkoming van niet-gebruik van voorzieningen

3.6.6 Welke aanvullende maatregelen zijn nodig

	Te ondernemen actie	Wanneer	kosten	Borging
1	(lichte) indicaties op eenvoudigere en snellere wijze uitvoeren door zorgaanbieders zelf	2008	Moet plaatsvinden binnen tarief, wegens efficiency voordeel voor aanbieders	Contractueel vastgelegde afspraken met zorgaanbieders en inbedden in het loket. Steekproefsgewijze controle.
2	Afhandelen aanvragen binnen maximaal 8 weken	2008		Monitoren
3	Afhandelen aanvragen binnen maximaal 6 weken	2009		Monitoren
4	Verminderen bureaucratie / Vereenvoudiging procedures	2008		één aanvraagformulier voor alle regelingen met verschillende aankruismogelijkheden.
5	Bredere voorlichting aan burgers inzake financiële regelingen	2008		Pakket formulieren samen met de klant invullen, onderdeel van de invulling van het loket.
6	Opzetten van gemeentebrede seniorenvoorlichting	2008	Budget ouderen beleid	Opnemen in budget overeenkomst SWM

3.6.7 *Samenhang met overige prestatievelden*

Belangrijke verbinding ligt er met prestatieveld 5. De gemeente wil actief investeren op een verbinding tussen algemene voorzieningen en individuele voorzieningen. De verbinding gaat leiden tot een verschuiving van compensatie van burgers met beperkingen. Relatief gezien zal de compensatie middels algemene voorzieningen toenemen en de compensatie middels individuele voorzieningen afnemen. De gemeente wil dit bewerkstelligen omdat zij van mening is dat:

- investeren met publieke middelen in algemene en voor een breed publiek toegankelijke voorzieningen, een kwalitatieve impuls betekent voor de gehele Menterwolmer samenleving;
- investeren in algemeen toegankelijke voorzieningen een betere balans brengt in kosten en opbrengst.

3.6.8 *Wijze van participatie*

De gemeente gaat in overleg met de betrokken burgers (WMO adviesraad, de aanbieders van wonen, de aanbieders van zorg, de aanbieders van welzijn, de aanbieders van hulpmiddelen en de provincie (bijvoorbeeld vervoer).

3.7 Prestatieveld 7. Maatschappelijke opvang

3.7.1 *Inleiding*

In dit prestatieveld gaat het om het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder sociale pensions en vrouwenopvang. Concreet gaat het om:

- het tijdelijk bieden van onderdak;
- begeleiding;
- informatie en advies.

De gemeente Groningen is centrumgemeente met betrekking tot de uitvoering van de maatschappelijke opvang. Zij is als centrumgemeente verantwoordelijk voor beleid en uitvoering van maatschappelijke opvang. Zij wil met de gemeenten samenwerken om:

- Door preventie en snelle interventie een beroep op maatschappelijke opvang te voorkomen;
- Meer aandacht te besteden aan nazorg om terugval te voorkomen;
- Kleine woonvoorzieningen te stichten in het kader van nazorg;
- Meer aandacht te besteden aan het gezin als systeem, vroege signalering en snelle actie m.b.t. huiselijk geweld.

3.7.2 *Doel en ambities gemeente Menterwolde*

Samen met de gemeenten Veendam en Pekela de discussie voeren met de centrumgemeente over de behoefte/noodzaak aan voorzieningen in de regio en daaraan gerelateerd de inzet van middelen.

In overleg met de corporaties in deze regio het thema "tweede kansbeleid" verder bespreken en uitwerken.

Er zal specifieke aandacht worden besteed aan de huisvestingproblematiek van jongeren en hieraan gekoppeld vormen van woonbegeleiding.

3.7.3 *Doelgroep*

- Mensen die door problemen, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten en zich niet zelfstandig kunnen redden in de samenleving.
- Mensen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld.

3.7.4 Huidig beleid en huidige activiteiten (plannen en de uitvoering daarvan)

1	Het Algemeen Maatschappelijk Werk	In het kader van "Huiselijk Geweld" wordt er volgens een protocol en methodiek samengewerkt met de politiebaseisiteit. Het algemeen maatschappelijk werk, uitgevoerd door SWM, is betrokken bij deze aanpak.
---	-----------------------------------	--

3.7.5 Welke aanvullende maatregelen zijn nodig

	Te ondernemen actie	Wanneer	kosten	Borging
1	Uitvoering volgens protocol huisuitzettingen	2008	pm	Werken op basis van protocol

3.7.6 Samenhang met overige prestatievelden

Dit prestatieveld is nauw verbonden met prestatieveld 8. OGGz en prestatieveld 9. Verslavingszorg.

3.7.7 Wijze van participatie

De gemeente zal in overleg met de partners (zoals Lentis, AMW, Sgba, VNN) beleid en uitvoering evalueren en desgewenst bijstellen.

3.8 Prestatieveld 8. OGGz*3.8.1 Inleiding*

Het bevorderen van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen). Hieronder vallen activiteiten van de gemeente op het terrein van Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz).

Per 1 januari 2007 zijn de OGGz-taken onderdeel geworden van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Deze taken zijn:

- het signaleren en bestrijden van risicofactoren;
- het begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen;
- het fungeren als meldpunt voor signalen van crisis (of dreiging);
- het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken;
- organisaties over de OGGz-uitvoering.

Daarnaast heeft de gemeente Groningen als centrumgemeente voor maatschappelijke opvang extra taken en middelen gekregen aangaande de OGGz-toeleiding.

3.8.2 Doel en ambities gemeente Menterwolde

De gemeente wil op basis van het bestaande netwerk (LOO) voortzetting realiseren van een adequaat en effectief hulpverleningstraject voor kwetsbare burgers met meervoudige problematiek.

3.8.3 Doelgroep

OGGz richt zich met name op mensen die niet zelf om hulp kunnen of willen vragen, maar deze wel nodig hebben. Het gaat om langdurige zorgafhankelijke mensen die vaak op verschillende leefgebieden met problemen kampen. Zij bevinden zich in een neerwaartse spiraal of dreigen daarin terecht te komen.

3.8.4 Te behalen resultaten

- Het gezamenlijk ontwikkelen van een regionale oggz-visie.
- Een analyse uitvoeren van effecten etc. van de huidige netwerken + aanpakken knelpunten.
- Streven naar samenvoeging van de bestaande bestuurlijke overleggen op het brede oggz-gebied.
- Meer bestuurlijke (en gemeentelijke) regie en coördinatie realiseren m.b.t. zorgcoördinatie voor multi-problem gezinnen.
- Regionale afstemming/inzet realiseren m.b.t. preventieve oggz-activiteiten op basis van een regionaal oggz visie document nadere afstemming en samenwerking realiseren met de centrumgemeente Groningen.

3.8.5 Huidig beleid en huidige activiteiten (plannen en de uitvoering daarvan)

1	Het Centraal Meldpunt Overlast	"loket" voor overlastmeldingen
2	Het Lokaal Overleg Overlast	Beheersing en aanpak alle vormen van "overlast"
3	Actieve hulpverlening aan multi probleem gezinnen	Regie bij Lokaal Overleg Overlast
4	Regionaal Zorgadviesteam 0-12 jr	Doorgaande lijn in de zorg organiseren

3.8.6 Welke aanvullende maatregelen zijn nodig

	Te ondernemen actie	Wanneer	kosten	Borging
1	Samenvoeging van de bestaande bestuurlijke overleggen op het brede oggz-gebied	2008	pm	Regionale/bestuurlijke afspraken
2	Gezamenlijk een regionale OGGz-visie ontwikkelen en uitvoeren	2008	pm	Overeenkomst met de centrumgemeente
3	Regionaal onderzoek en uitvoering van GGz-preventie	2008	pm	WCPV

3.8.7 Samenhang met overige prestatievelden

Dit prestatieveld is nauw verbonden met prestatieveld 7. Maatschappelijke Opvang en prestatieveld 9. Verslavingszorg.

3.8.8 Wijze van participatie

De verdere ontwikkeling van het OGGz beleid en uitvoering zal vanzelfsprekend in nauw overleg en samenhang plaatsvinden met de gemeenten Pekela en Veendam en de betrokken organisaties werkzaam in onze regio.

3.9 Prestatieveld 9. Verslavingszorg.

3.9.1 Inleiding

Binnen dit prestatieveld gaat het om de maatschappelijke zorg voor verslaafden, preventie en overlastbestrijding. Dit betreft de activiteiten die zich enerzijds richten op de verslaafde en anderzijds op het tegengaan van de effecten van de verslaving op de verslaafde en op anderen, door ambulante hulpverlening aan verslaafden gericht op verslavingsproblemen en op preventie van verslavingsproblemen (De geneeskundige verslavingszorg valt onder de nieuwe Zorgverzekeringswet).

De gemeente wordt voortdurend geconfronteerd met de sociale en maatschappelijke gevolgen van problematisch drugs- en drankgebruik. We zien multiprobleem ontstaan, criminaliteit, arbeidsverzuim, huiselijk geweld, verkeersongevallen, overlast en echtscheidingen.

De gemeente is verantwoordelijk voor de preventieve aanpak van verslavingsproblematiek. De gemeente Groningen is als centrumgemeente verantwoordelijk voor verslavingsbeleid en uitvoering.

Voor de preventieve aanpak werkt de gemeente o.a. samen met de politie, het (basis/voortgezet) onderwijs, jeugdgezondheidszorg, algemeen maatschappelijk werk, jeugd- en jongerenwerk.

3.9.2 Doel en ambities gemeente Menterwolde

Door afstemming met de gemeente Groningen en de uitvoerder (VNN) een optimale verslavingszorg in de gemeente realiseren.

Daarnaast:

- Het voorkomen of beperken van gezondheidsrisico's en maatschappelijke problemen die voortvloeien uit het gebruik van alcohol en drugs.
- Meer aandacht voor preventie en hulpverlening voor jeugd.
- Mede zorgdragen voor een sluitend aanbod van maatregelen.
- primair gericht op herstel en, wanneer dat niet mogelijk is, het bieden van opvang
- In overleg met de gemeente Groningen verder werken aan een regionale inbedding van het verslavingsbeleid en uitvoering.

3.9.3 Doelgroep

Verslavingszorg richt zich op een brede doelgroep met specifieke aandacht voor de groep jeugd en voor de groep met zeer ernstige verslavingsproblematiek.

3.9.4 Te behalen resultaten

De verslavingsproblematiek zal in de gemeente afnemen en de verslavingszorg in kwaliteit toenemen.

3.9.5 Huidig beleid en huidige activiteiten (plannen en de uitvoering daarvan)

1	Verslavingszorg Noord Nederland	Er is geen preventie voor jeugd 0 – 23 jr. en geen VNN-hulpverlening voor deze doelgroep in de gemeente. Wel wordt in het LOO op cliëntniveau samengewerkt met VNN en vindt afstemming plaats.
2	Het Lokaal Overleg Overlast	Beheersing en aanpak alle vormen van "overlast"

3.9.6 Welke aanvullende maatregelen zijn nodig

	Te ondernemen actie	Wanneer	kosten	Borging
1	De gemeenten leveren met haar oggz-netwerken een bijdrage aan de integrale afstemming en uitvoering van het verslavingsbeleid	2008	pm	Onderdeel gemeentelijk beleid
2	Het dienstenpakket zal in de komende jaren voor de doelgroep jeugd (0 – 23 jr.) verder ontwikkeld en uitgevoerd worden. Dit op het gebied van preventie en hulpverlening/zorg	2008	pm	Structureel aanbod van VNN

3.9.7 Samenhang met overige prestatievelden

Dit prestatieveld is nauw verbonden met prestatieveld 7. Maatschappelijke Opvang en prestatieveld 8. OGGz.

3.9.8 Wijze van participatie

Het bereik van de doelgroepen zal substantieel moeten toenemen en om dit te bereiken zal intensief met 'het brede veld' overlegd dienen te worden.

3.10 Prestatieveld 10. Wonen met zorg

3.10.1 Inleiding

Goed en adequaat wonen, vormt de eerste voorwaarde om mensen in staat te stellen ook bij afnemende fysieke mogelijkheden zo lang mogelijk zelfredzaam en zelfstandig te blijven. Het opnemen van dit tiende prestatieveld in dit plan betekent de voortzetting van door ons al in gang gezet beleid tot een meer integrale benadering van wonen, welzijn en zorg.

Woonplan

In 2008 zal het woonplan en het convenant met de woningbouwcorporatie worden herzien. Onder andere de uitkomsten van het nieuwe Provinciaal Omgevingsplan (POP III) en de evaluatie van de Nota Bouwen en Wonen (inclusief de sociale huursector) zullen bij de bepaling van de woningbehoefte worden betrokken. Dit geldt ook voor de verwachte krimp op de regionale woningmarkt.

Door 14 Noord- een Oost-Groninger gemeenten, waaronder Menterwolde, wordt deelgenomen aan een onderzoek om de opgave op het gebied van wonen, welzijn en zorg voor kwetsbare groepen nauwkeuriger in beeld te krijgen (nultredewoningen, verzorgd wonen, intramuraal wonen). Dit om de gemeenten beter in staat te stellen om samen met andere partijen te komen tot een toekomstbestendig beleid. Ook de uitkomsten van dit regionale onderzoek zullen zo veel mogelijk meegenomen worden in het woonplan.

In het woonplan zal een bouwprogramma volgen met zo nodig het bouwen voor speciale doelgroepen. Ook het koppelen van WMO-voorzieningen (woningaanpassingen, domotica) aan nieuwbouw- of renovatieprojecten zal daar in meegenomen worden. Deze koppeling moet het mogelijk maken, dat woningen meer levensloopbestendig zijn of worden voor gehandicapten en chronisch zieken. De gemeente betreft als regievoerder de corporatie(s) bij de invoering van het WMO-beleidsplan en het woonplan.

3.10.2 Doel en ambities gemeente Menterwolde

De gemeente heeft een wettelijke taak op het gebied van de volkshuisvesting en ruimtelijke ordening. Het einddoel is een samenhangend geheel van voorzieningen op het gebied van wonen, welzijn en zorg.

3.10.3 Doelgroep

Alle inwoners van Menterwolde.

3.10.4 Te behalen resultaten

Door een integrale benadering van wonen, welzijn en zorg kunnen in algemene zin belemmeringen worden weggenomen, zodat minder aanspraak hoeft te worden gemaakt op individuele voorzieningen, mantelzorg etc. De wijze waarop zal verder worden uitgewerkt in het woonplan 2008.

3.10.5 Huidig beleid en huidige activiteiten (plannen en de uitvoering daarvan)

1	Gebiedsprogramma Samenwerken aan Sociale duurzaamheid 2005-2008	Ontwikkelen van decentrale dienstverlening voor kwetsbare groepen op basis van integrale aanpak van wonen, welzijn en zorg
2	Visiedocument Steunpunten	Geeft een visie op de rol van de steunpunten in de gemeente: steunpunt is voorportaal van de gemeente.
3	Subregiovisie Veendam/Menterwolde	Doel is de integratie van wonen, Welzijn en zorg
4	Prov. nota Bouwen en Wonen 2005-2008	Doel is het in stand houden en verbeteren van de leefbaarheid, door o.a. combinaties wonen met zorg
5	Projectplan ihkv diensten wonen met zorg	Bieden van 24-uurs zorggarantie, een sluitende zorg- en dienstverlening en inzet professionele vrijwilligers
6	Digitaal loket 'wonen, welzijn en zorg'	Laagdrempelige digitale voorziening voor iedereen voor vragen op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Is ook via de steunpunten benaderbaar
7	Dienstverlening WWB en WMO	Gericht en actieve informatieverstrekking naar burgers, o.a. via de steunpunten en individueel
8	Stichting Welzijn Menterwolde/ouderenwerk	Het geven van informatie en advies aan de oudere inwoners
9	Dorpsvisies	Beschrijving van een toekomst visie in specifieke kernen

3.10.6 Welke aanvullende maatregelen zijn nodig

	Te ondernemen actie	Wanneer	kosten	Borging
1	Het implementeren van het project 'domotica'	2008		
2	Herzien woonplan en convenant met SGBA	2008		WMO beleidsplan en woonplan op elkaar afstemmen en de beleidsuitgangspunten afstemmen met SGBA
3	Dichterbij en bijeen brengen van voorzieningen in kernen, bijv door multifunctionele accommodaties	Planvorming MFC Noordbroek 2008	Pm	Meenemen in haalbaarheidsonderzoek MFC Noordbroek
4	Beschrijven van een wwz-toekomstvisie in de vier kernen, met ook aandacht voor de doelgroep jeugd	2008	pm	WCPV

3.10.7 Samenhang met overige prestatievelden

3.10.8 Wijze van participatie

De burger heeft de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op de besluitvorming via de wettelijke inspraak en bezwaar en beroep. De gemeente Menterwolde betreft bij herstructurering en dorpsvisies bewoners *via het wijk- en buurtbeheer* bij de planvorming. Bij beleidsvorming op het gebied van wonen worden ook nadrukkelijk bewoners in zijn verbanden en belangengroeperingen geraadpleegd.

4 BURGERPARTICIPATIE / CLIËNTENPARTICIPATIE

De inzet van de overheid is er steeds meer op gericht burgers vanaf het begin te betrekken bij beleidsvormingsprocessen. Maatschappelijke initiatieven van individuele burgers en het zelforganiserend vermogen van de samenleving worden zoveel mogelijk aangemoedigd. Participatie van burgers is "in". Toch is het voor burgers zelf lang niet altijd duidelijk wat zij aan al die participatietrajecten hebben. Doet de overheid wel iets met de inbreng van burgers? Wat zijn de grenzen aan de invloed van burgers? En hoe kun je als inwoner op eigen initiatief invloed uitoefenen? De basis van burgerparticipatie in Menterwolde is op dit moment het wijk- en buurtbeheer.

In de WMO is geregeld dat alle burgers moeten kunnen meedoen. Hierbij wordt, naast het meedoen in de samenleving in een zogenaamde actieve "civil society", ook nadrukkelijk het meedenken over en het meebepalen van beleid en maatregelen bedoeld. De gemeente Menterwolde heeft al jaren het beleid om voorzieningen zo dicht mogelijk bij de burger te organiseren, o.a. door middel van de steunpunten en qua advisering hieraan gekoppeld de dorpsadviesraden. De WMO heeft betrekking op alle welzijn/zorg/wonen aspecten in de dorpen en daarom is het van belang om de "dorpen" te betrekken bij de uitvoering van de WMO. Door een WMO-adviesraad in te stellen (bestaande uit vertegenwoordigers van burgers en instellingen) die bij het opstellen van beleid en de uitvoering ervan een adviserende rol hebben en twee zetels hierin te reserveren voor de dorpsadviesraden is de gewenste advisering, gelet op prestatieveld 1, vanuit de dorpen gewaarborgd. Ook de cliëntenparticipatie in het kader van de Wet Werk en Bijstand moet gestalte krijgen. De huidige cliëntenparticipatie in de WWB kan opgenomen worden in de WMO-adviesraad. Beleidsnotities worden aan de WMO-adviesraad ter advisering aangeboden. Op dorpsniveau kunnen de dorpsadviesraden eventueel met behulp van de steunpunten aan een brede groep "cliënten" vragen wat zij van concrete producten vinden. Die aldus geïnventariseerde meningen/adviezen kunnen weer teruggekoppeld worden aan de WMO-adviesraad.

Artikel 12 van de WMO schrijft voor dat de "gezamenlijke vertegenwoordigers van representatieve organisaties van de kant van de vragers van WMO-ondersteuning" het college van B&W moeten (kunnen) adviseren over het ontwerpplan WMO, dat het college vierjaarlijks aan de raad voorlegt. In samenwerking met de WMO-raad kunnen rondom thema's bijeenkomsten worden georganiseerd met andere belanghebbenden. Dit met het doel te komen tot '*burgerparticipatie op maat*'.

Hoe dan ook: de komst van de WMO noodzaakt wel tot een heroriëntatie op de bestaande structuur van adviesraden.

In dit beleidsplan staat bij ieder prestatieveld aangegeven hoe we de participatie vorm willen geven bij dat onderdeel.

5 WMO EN FINANCIEN

5.1 Inleiding

Dat de WMO een wet is dat zich uitstrekt op veel van de activiteiten en beleidsvelden waar de gemeente voor verantwoordelijk is behoeft na vorenstaande geen nadere toelichting. Gevolg hiervan is dat de uitvoering van de WMO van invloed is op de gehele gemeentelijke organisatie en al haar uitvoeringstaken. Bij het ontwikkelen van nieuw beleid, zal telkens aan de WMO worden getoetst. Alleen op deze wijze ontstaat een integraal en inclusief beleid. Vanzelfsprekend moet alvorens tot uitvoering wordt overgegaan ook gekeken worden naar de beschikbare middelen. Door de vertaling van dit plan naar de gemeentebegrotingen in de komende jaren moet de uitvoering verder zijn beslag krijgen. Door vaststelling van dit plan ligt een aantal beleidskeuzes en daarmee gemoeide bedragen vast. Dit hoofdstuk wil inzicht geven in het financiële plaatje van de WMO. Daartoe worden de WMO gerelateerde begrotingsposten en de bijbehorende bedragen in dit hoofdstuk weergegeven. Om uitvoering te kunnen geven aan de het WMO-beleid en dus uitvoering te geven aan de in dit plan genoemde activiteiten zullen de komende jaren wijzigingen in de beschikbare budgetten worden voorgesteld middels de begrotingen. In de programmabegroting zal een WMO-paragraaf worden opgenomen om een totaal overzicht te geven van de WMO-gerelateerde bedragen.

De in de volgende paragraaf aangehaalde begrotingsposten zijn gerangschikt per prestatieveld. De rangschikking is voor discussie vatbaar. Van veel begrotingsposten is het verdedigbaar dat zij bij meerdere prestatievelden kunnen worden ondergebracht. Voor de overzichtelijkheid is ervoor gekozen om de producten slechts bij één prestatieveld te noemen. Gekozen is voor het prestatieveld, waar naar onze mening het grootste deel voor wordt ingezet.

5.2 De begrotingsposten

1 prestatievelde 1 leefbaarheid & soc. samenhang

INKOMSTEN		2008	2009	2010	2011	2012
66302043	Stichting dorps huis de Menterne - Muntendam.	5.040	5.040	5.040	5.040	5.040
Totaal		5.040	5.040	5.040	5.040	5.040

UITGAVEN		2008	2009	2010	2011	2012
65606000	Toerisme en openluchtrecreatie	28.640	28.715	28.780	28.849	28.919
65801000	Speelplaatsen	54.045	54.907	54.939	55.000	55.065
65802000	Overige recreatieve voorzieningen	8.940	8.955	8.967	8.981	8.994
66301044	Stichting Dorps huis Meeden - Meeden.	37.046	37.820	37.685	37.562	37.443
66302043	Stichting dorps huis de Menterne - Muntendam.	51.694	52.292	50.946	49.540	46.839
66303042	Vereniging Dorps huis Nooitgedacht-Tripscompagnie.	18.666	18.842	18.620	18.404	18.189
66304041	Stichting Dorps huis de Klipheerd - Noordbroek.	36.204	36.556	36.247	35.950	29.522
66305040	Stichting Dorps huis de Broeckhof - Zuidbroek.	42.714	43.174	42.027	41.281	41.133
66306049	Overig sociaal-cultureel werk.	63.950	64.732	65.407	66.130	66.864
66308000	Wijk- en buurtbeheer	212.296	213.829	215.150	216.567	218.005
67140000	Openbare gezondheidszorg	160.834	160.839	160.719	160.604	155.680
68102047	Leefbaarheidsplannen.	110.920	111.334	111.692	112.074	112.462
Totaal		825.949	831.995	831.179	830.942	819.115

2 prestatieveld 2 ondersteuning jeugd en ouders

INKOMSTEN		2008	2009	2010	2011	2012
66501048	Peuterspeelzalen.	15.330	15.330	15.330	15.330	15.330
67151000	Jeugdgezondheidszorg - uniform deel	174.000	174.000	174.000	174.000	174.000
67161000	Jeugdgezondheidszorg - maatwerk deel	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500
Totaal		195.830	195.830	195.830	195.830	195.830

UITGAVEN		2008	2009	2010	2011	2012
66307048	Jeugd- en jongerenwerk.	102.564	103.777	104.613	105.515	106.431
66501048	Peuterspeelzalen.	313.213	315.765	315.451	313.924	313.640
67151000	Jeugdgezondheidszorg - uniform deel	179.742	183.713	187.478	191.005	190.994
67161000	Jeugdgezondheidszorg - maatwerk deel	19.000	19.000	19.000	19.000	19.000
Totaal		614.519	622.255	626.542	629.444	630.065

3 prestatieveld 3 informatie, advies en cliëntondersteuning

INKOMSTEN		2008	2009	2010	2011	2012
66201047	Algemeen maatschappelijk werk.	55.540	55.540	55.540	55.540	55.540
Totaal		55.540	55.540	55.540	55.540	55.540

UITGAVEN		2008	2009	2010	2011	2012
65101041	Openbare bibliotheek.	243.040	243.145	243.135	243.130	243.125
66200000	Stichting Welzijn Menterwolde	84.150	84.280	84.392	84.511	84.632
66201047	Algemeen maatschappelijk werk.	161.140	162.001	162.745	163.539	164.345
66202046	Ouderenwerk	239.860	241.310	242.561	243.902	245.261
Totaal		728.190	730.736	732.833	735.082	737.363

4 prestatieveld 4 mantelzorg en vrijwilligers

UITGAVEN		2008	2009	2010	2011	2012
66203000	Uitvoering Zorgetaken WMO	54.310	54.390	54.480	54.560	54.650
66222000	Uitvoeringskosten Wet Maatsch. ondersteuning	71.000	71.000	71.000	71.000	71.000
Totaal		125.310	125.390	125.480	125.560	125.650

5 prestatieveld 5 bevorderen maatschappelijke deelname

INKOMSTEN		2008	2009	2010	2011	2012
64821047	Volwasseneneducatie.	137.234	137.234	137.234	137.234	137.234
65300046	Sport algemeen.	1.350	1.350	1.350	1.350	1.350
65300047	Buurt Onderwijs Sport	64.780	64.780	64.780	64.780	64.780
65304246	Gemeentelijke tennisbanen te Meeden.	2.320	2.320	2.320	2.320	2.320
65304343	Gemeentelijke tennisbanen te Muntendam.	1.640	1.640	1.640	1.640	1.640
65304440	Gemeentelijke tennisbanen te Zuidbroek	3.105	3.105	3.105	3.105	3.105
65304644	IJsbaan Meeden.	100	100	100	100	100
65304741	Ijsbaan Muntendam.	100	100	100	100	100
65304848	Ijsbaan Noordbroek.	2.440	2.440	2.440	2.440	2.440
65304945	Ijsbaan Zuidbroek.	2.640	2.640	2.640	2.640	2.640
65305342	Sport- en gymnastiekzaal De Menterne - Muntendam.	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
65305449	Ruitershornhal - Muntendam.	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
65305546	Gymnastieklokaal Noordbroek.	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
65305944	Dojo - Muntendam.	850	850	850	850	850
65306040	Zwembad De Kolck - Meeden.	18.500	18.500	18.500	18.500	18.500
65306147	Zwembad D.G. van den Noortbad - Muntendam.	59.000	59.000	59.000	59.000	59.000
65311000	Gemeentelijke sportterrein te Meeden	2.540	2.540	2.540	2.540	2.540
Totaal		326.599	326.599	326.599	326.599	326.599

UITGAVEN		2008	2009	2010	2011	2012
64821047	Volwasseneneducatie.	151.664	151.804	151.926	152.056	152.188
65300046	Sport algemeen.	122.299	123.095	123.398	124.077	124.882
65300047	Buurt Onderwijs Sport	80.220	81.464	82.539	83.686	84.850
65304246	Gemeentelijke tennisbanen te Meeden.	24.980	25.359	25.287	25.224	25.161
65304343	Gemeentelijke tennisbanen te Muntendam.	30.759	31.269	31.300	31.340	31.378
65304440	Gemeentelijke tennisbanen te Zuidbroek	16.680	16.950	17.160	17.382	17.608
65304644	IJsbaan Meeden.	2.350	2.386	2.418	2.451	2.485
65304741	Ijsbaan Muntendam.	15.016	15.322	15.450	15.588	15.728
65304848	Ijsbaan Noordbroek.	11.570	11.754	11.902	12.061	12.220
65304945	Ijsbaan Zuidbroek.	12.778	12.867	12.306	12.473	12.639
65305041	Gebouw postduivenver. Noordbroek	4.919	5.162	5.070	4.980	4.890
65305245	Gymnastieklokaal Dorpshuis Meeden.	5.444	5.506	5.421	5.028	5.098
65305342	Sport- en gymnastiekzaal De Menterne - Muntendam.	84.077	85.547	85.682	86.103	86.671
65305449	Ruitershornhal - Muntendam.	95.078	96.486	97.176	97.935	98.711
65305546	Gymnastieklokaal Noordbroek.	46.277	47.057	47.470	47.921	48.380
65305740	Gymnastieklokaal De Broeckhof - Zuidbroek.	3.940	4.002	4.054	4.111	4.168
65305847	Sporthal Zuidbroek.	72.445	72.513	72.571	72.634	72.698
65305944	Dojo - Muntendam.	6.370	6.470	6.554	6.644	6.737
65306040	Zwembad De Kolck - Meeden.	165.272	167.202	166.482	165.285	167.387
65306147	Zwembad D.G. van den Noortbad - Muntendam.	210.152	213.669	215.724	217.949	220.213
65306244	Investeringsbijdrage Zwembad - Zuidbroek.	68.807	68.807	68.807	68.807	68.807
65311000	Gemeentelijke sportterrein te Meeden	70.086	72.011	72.215	72.457	72.467
66142000	Participatiefonds	29.470	29.559	29.636	29.719	29.803
Totaal		1.330.653	1.346.261	1.350.548	1.355.911	1.365.169

6 prestatieveld 6 individuele voorzieningen

INKOMSTEN		2008	2009	2010	2011	2012
66141000	Bijzondere bijstand	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
66221000	Huishoudelijke verzorging	58.940	58.940	58.940	58.940	58.940
Totaal		83.940	83.940	83.940	83.940	83.940

UITGAVEN		2008	2009	2010	2011	2012
66141000	Bijzondere bijstand	312.730	312.136	301.980	289.158	290.606
66221000	Huishoudelijke verzorging	1.016.270	1.017.838	1.019.170	1.020.614	1.022.070
66521000	Voorzieningen gehandicapten	638.470	639.344	640.096	640.905	641.726
Totaal		1.967.470	1.969.318	1.961.246	1.950.677	1.954.402

Afkortingenlijst beleidsplan WMO

ADL:	Algemeen Dagelijkse Levensverrichtingen
AmvB:	Algemene Maatregel van Bestuur
Awb:	Algemene Wet Bestuursrecht
AWBZ:	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BWI:	Bedrijfsverzamelgebouw Werk en Inkomen
CAK:	Centraal Administratie Kantoor
Civil society:	Zorgzame samenleving; een systeem van verbanden waar mensen vrijwillig deel van uitmaken. Deze verbanden vallen buiten 'gevestigde' verbanden, zoals overheid, markt, familie en vrienden. De zorgzame samenleving gaat uit van betrokkenheid van burgers bij de publieke zaak, vergroting van maatschappelijk zelfbestuur, minder overheidsbemoeienis, beperking van commerciële invloeden en versterking van gemeenschapszin en tolerantie.
CIZ:	Centrum Indicatiestelling Zorg
Cvtn:	Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorgondersteuning
Evident based:	Op basis van ervaring is vast komen te staan dat het instrument werkt.
GOA:	Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid (per 1 augustus 2006 VVE)
INVIS:	Interactief Vraaggestuurd Informatie Systeem
MEE:	een organisatie die informatie, advies en ondersteuning biedt aan mensen met een beperking.
MFC:	Multi Functioneel Centrum
OGGz:	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
Per Saldo:	een organisatie die informatie, advies en ondersteuning biedt aan PGB-houders
PGB:	Persoons Gebonden Budget
RMC:	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt vroegtijdig schoolverlaten
SZW:	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
VNG:	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VVE:	Voortijdig en Vroegschoolse Educatie
VWS:	(ministerie) Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WIN:	Wet Inburgering Nieuwkomers
WMO:	Wet maatschappelijke ondersteuning
WVG:	Wet Voorzieningen Gehandicapten
WWB:	Wet Werk en Bijstand
ZN:	Zorgverzekeraars Nederland (brancheorganisatie)

Bijlage I: Een (tweede) Nota Lokaal Gezondheidsbeleid

Inleiding.

Op grond van de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) is de gemeente verplicht elke vier jaar een gezondheidsnota te schrijven. Onze eerste nota Lokaal Gezondheidsbeleid, met de welluidende titel 'helpt een kruidnagel tegen kiespijn', is alweer enige tijd geleden vastgesteld en betreft de periode dec. 2003 tot dec. 2007. Dus moet er een nieuwe nota Lokaal Gezondheidsbeleid worden vastgesteld?

Het antwoord zou simpel ja kunnen zijn, omdat er immers sprake is van een wettelijke verplichting. Maar de wettelijke kaders zijn, met uitzondering van de WCPV, wel veranderd. Zo 'worstelen' veel gemeenten met de vraag of zij nog een aparte nota gezondheidsbeleid moeten vaststellen of dat zij het lokale gezondheidsbeleid integreren in het beleidsplan van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). De gemeente heeft gekozen voor het laatste. Zij wil haar prioriteiten van het lokale gezondheidsbeleid verwerken en integreren in de nota WMO.

Lokaal gezondheidsbeleid integreren in de WMO.

De keuze van de gemeente om het lokale gezondheidsbeleid te integreren in haar beleidsnota WMO is gebaseerd op de volgende argumenten:

- Het overstijgend doel is het bevorderen van de kwaliteit van leven van burgers, zoals dat o.a. in de Grondwet en de Gemeentewet is vastgelegd. Deze wetten schrijven geen concrete taken of activiteiten voor, maar leggen de gemeente een meer morele plicht op zich te bemoeien met de 'gezondheid' van de bevolking.
- De Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning geven de gemeente, naast de bovengenoemde algemene verantwoordelijkheid, nu ook een duidelijke uitvoerende rol.
- De uitgangspunten van gezondheidsbeleid en maatschappelijke ondersteuning zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Zo versterken 'zelfredzaamheid' en 'meedoen' (tweekernbegrippen in de WMO) de gezondheid van burgers. En andersom: is een gezond leven een voorwaarde om zichzelf te kunnen redden en te participeren in de lokale samenleving.
- De WCPV en de WMO hebben diverse raakvlakken met elkaar en zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De WCPV begeeft zich vooral op het gebied van de collectieve preventie en heeft ten doel de gezondheid van burgers te bevorderen en te beschermen. De WMO heeft vooral ten doel burgers met een fysieke, sociale of psychische beperking te laten deelnemen aan de samenleving. Nu is het zo dat mensen die participeren in de maatschappij zich gezonder voelen. Andersom maakt een goede gezondheid in zowel fysiek, sociaal psychisch opzicht deelname aan de maatschappij weer mogelijk.
- Binnen de WMO is tot nu toe veel aandacht uitgegaan naar de zichtbare individuele voorzieningen. Er is echter veel gezondheidswinst te behalen wanneer met preventieve maatregelen vroeg in het (ziekte-)proces wordt ingegrepen.
- Er zijn duidelijke inhoudelijke raakvlakken tussen de twee wetten. Voorbeelden daarvan zijn:

* de relatie tussen het prestatieveld 1. "leefbaarheid en sociale samenhang" en de aanpak van mogelijke gezondheidsachterstanden.

- * de relatie tussen "preventieve ondersteuning jeugd en ouders" (prestatieveld 2 van de WMO) en de wettelijke taak in de Jeugdgezondheidszorg (WCPV). Het verder ontwikkelen van het integrale jeugdbeleid en de toekomstige centra voor Jeugd en Gezin gaan in deze relatie ook een rol spelen.
- * de relatie tussen "het geven van info, advies en ondersteuning" (prestatieveld 3 van de WMO) en de uitvoering van de collectieve preventie (WCPV).
- * de relatie tussen "bevorderen maatschappelijk deelname" (prestatieveld 5 van de WMO) en projecten voor kwetsbare groepen.
- * De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz) die per 1 januari 2007 is overgegaan van de WCPV naar de WMO.
- Het algemeen voornemen om steeds meer integraal te gaan werken krijgt door de integratie van de twee wetten in één beleidsnota zowel inhoudelijk als uitvoerend meer 'handen en voeten'.

Integratie Lokaal Gezondheidsbeleid & WMO.

Het beleid en uitvoering van het Lokaal Gezondheidsbeleid krijgt concreet per prestatieveld van de WMO een plek. Dit betekent ook dat delen van de uitwerking van het gezondheidsbeleid in samenspraak/samenhang zijn met projecten in andere prestatievelden.

Voor deze uitwerking wordt vanzelfsprekend de structuur en opbouw gevolgd van de beleidsnota Wet Maatschappelijke Ondersteuning. De looptijd van de nota WMO en dus gezondheidsbeleid is 2008 – 2011.

Prestatieveld 1. "Leefbaarheid en Sociale Samenhang".

Voortzetting huidig beleid en activiteiten.

- Specifieke projecten in het kader van wijk- en buurtbeheer/steunpunten voor kwetsbare groepen.
- Voortzetting van het digitale WWZ-loket. Verdere ontwikkeling van het minimale beleid om financiële belemmeringen weg te nemen voor participatie.
- Bevorderen van bewegen en sportactiviteiten i.v.m. stimuleren van een gezondere levensstijl en tegengaan overgewicht. Voortzetting van het zgn. BOS project.

Aanvullende maatregelen.

- Oprichten van een vrijwilligersdienst/maatjesdienst per dorp.
- PR-plan voor het lokale digitale wwz-loket.
- Verdere invulling van de lokale/dorp WMO-loketfunctie.
- ✓ Programma's uitvoeren gericht op het voorkomen/beheersen en verminderen van gezondheidsachterstanden.

Prestatieveld 2. "Preventieve Ondersteuning Jeugd en Ouders".

Voortzetting huidig beleid en activiteiten.

- Zorgstructuur 0 – 12 jaar.
- Uitvoering algemeen en maatwerkdeel JGZ 0 – 18 jaar.
- Ontwikkelen decentrale dienstverlening voor kwetsbare groepen op basis van integrale aanpak wonen, welzijn en zorg.

- In het Lokaal Overleg Overlast beheersen en aanpak van met name multi-problem.

Aanvullende maatregelen.

- Totstandkoming van een dekkende zorgstructuur voor 0 – 23 jaar.
- Werken aan een ongedeelde jeugdgezondheidszorg 0 – 18 jaar.
- Structureel maken van het Regionaal Zorg en Advies Team.
- Inkoop en proberen structureel voort te zetten van het project 'Stevig Ouderschap'.
- Discussie en bepalen inzet van het maatwerkdeel JGZ 0 – 4 jr.
- BOS heeft een permanente plek in de buurt en in het onderwijs.
- ✓ Verder ontwikkelen van integraal jeugdbeleid op basis van de 5 gemeentelijke functies die in het kader van de Wet op de Jeugdzorg zijn geformuleerd.
- In 2010 is er een Centrum voor Jeugd en Gezin gerealiseerd.

Prestatieveld 3. 'Het geven van Informatie, Advies en Ondersteuning.

Voortzetting huidige beleid en activiteiten.

- Voortzetting van een laagdrempelige wwz-voorziening.
- Het effectief verstrekken van informatie etc. over gezondheid, met name gericht op kwetsbare burgers.
- Voortzetting van het project seniorenvoorlichting.
- Dienstverlening soza, 'wvg' en amw verder optimaliseren.

Aanvullende maatregelen.

- Jaarlijks cliënttevredenheidsonderzoek: vraagbehoefte, vraagafhandeling en aanbod.
- ✓ De gemeentelijke digitale dienstverlening ontwikkelen en uitvoeren.
- ✓ De uitvoering van collectieve preventie meer 'evidence based' maken.

Prestatieveld 4. "Ondersteuning Mantelzorg en Vrijwilligerswerk".

Voortzetting huidige beleid en activiteiten.

- Ontwikkelen en realiseren van een ondersteuningsstructuur voor mantelzorgers.

Aanvullende maatregelen.

- Initiëren van respijtzorg en lotgenotencontactgroepen.

Prestatieveld 5. "Bevorderen Maatschappelijke Deelname.

Voortzetting huidige beleid en activiteiten.

- Voortzetting van het participatiefonds om burgers te stimuleren tot deelname aan sportieve-, recreatieve, culturele en schoolactiviteiten.

Aanvullende maatregelen.

- Noaberhulp.

Prestatieveld 6. Individuele Voorzieningen.

Voortzetting huidige beleid en activiteiten.

- Indicaties sneller afgeven en meer in samenhang (WMO&awbz) brengen.

Aanvullende maatregelen.

- ✓ Het versterken van de voorportaal = steunpunten van de diensten.
- Onderzoek of (lichte) indicaties op andere eenvoudigere wijze uitgevoerd kunnen worden.
- ✓ Onderzoek mogelijkheden etc. van collectieve arrangementen in relatie tot de individuele voorzieningen.

Prestatieveld 7. Maatschappelijke Opvang.

Voortzetting huidige beleid en activiteiten.

- Voortzetting van het project "Huiselijk Geweld".

Aanvullende maatregelen.

- Uitvoering van het vastgestelde protocol "huisuitzettingen".

Prestatieveld 8. Openbare Geestelijke Gezondheidszorg.

Voortzetting huidige beleid en activiteiten.

- Het Centraal Meldpunt Overlast en het Lokaal Overleg Overlast vervullen een centrale rol in de beheersing en aanpak van alle vormen van 'overlast' voor/door een brede doelgroep 0 – 99 jaar.
- In het kader van de zorgstructuur wordt een doorgaande lijn in de zorg georganiseerd.

Aanvullende maatregelen.

- Gezamenlijk een regionale oggz-visie ontwikkelen en uitvoeren.
- Samenvoeging van de bestaande bestuurlijke overleggen op het brede oggz-gebied.
- ✓ Regionaal onderzoek en uitvoering van de oggz-preventie.

Prestatieveld 9. Verslavingszorg.

Voortzetting huidige beleid en activiteiten.

- Op cliëntniveau wordt in het LOO samengewerkt met VNN en vindt afstemming plaats.

Aanvullende maatregelen.

- De gemeente levert met haar oggz-netwerk een bijdrage aan de integrale afstemming en uitvoering van het verslavingsbeleid.

- Het dienstenpakket zal in de komende jaren voor de doelgroep jeugd verder ontwikkeld en uitgevoerd worden. Dit op het gebied van preventie en hulpverlening/zorg.

Prestatieveld 10. Wonen met Zorg.

Voortzetting huidige beleid en activiteiten.

- Algemeen doel is het in stand houden en verbeteren van de leefbaarheid, op het brede terrein van wonen, welzijn en zorg.

Aanvullende maatregelen.

- ✓ Beschrijven van een wwz-toekomst-visie in specifieke kernen, met ook aandacht voor de doelgroep jeugd.
- ✓ Het implementeren van het project 'domotica' in de gemeente.